

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Možnosti rozvoje venkova ve vybraném regionu

Tomáš Hudík

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tomáš Hudík

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Možnosti rozvoje venkova ve vybraném regionu

Název anglicky

The Rural Development Opportunities in Selected Region

Cíle práce

Hlavním cílem práce je zhodnocení situace z hlediska kvality života v obci Ralsko, a také představení různých možností, které povedou k rozvoji této obce. Budou rozebrány možnosti rozvoje v podobě budoucích dotací a možné realizace projektů. V teoretické části dojde k vymezení základních pojmů ohledně celků územní samosprávy. V praktické části pak ke shromáždění dat z místních dokumentů a statistik a vlastnímu sběru dat. Na základě těchto informací budou zmíněny nedostatky, které se zjistily při jejich zkoumání a navržena řešení, které povedou ke zlepšení životních podmínek v Ralsku.

Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické části dojde k vymezení pojmů jako je venkov, obec, dotační politika a další pojmy, které s tímto tématem souvisí za využití odborné literatury.

V praktické části bude představeno Ralsko jako obec, které je tvořeno z několika částí (vesnic), na základě dokumentů, které budou k dispozici na MěÚ Ralsko. Budou prezentovány základní data o této obci a konkrétně rozebrány jednotlivé vesnice. Pro sběr dat a samotné hodnocení práce bude vytvořeno dotazníkové šetření spolu se SWOT analýzou, které zjistí názor obyvatel na životní podmínky, možnosti rozvoje, vzdělání a jejich představu o budoucnosti v Ralsku. Tato data pak budou porovnána s informacemi z předešlých let a navrhnu řešení problémů v různých oblastech.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

regionální rozvoj, Evropská unie (EU), dotace, venkov, obec Ralsko, ekonomika

---

Doporučené zdroje informací

ČEPELKA, Oldřich, Místní partnerství a rozvoj venkova (příprava na iniciativu LEADER), Liberec: Omega, 2004. ISBN: 80-902376-5-7

HUDEČKOVÁ, Helena, LOŠTÁK, Michal, ŠEVČÍKOVÁ, Adéla. Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 978-80-213-1413-9

JEŽEK, Jiří, Regionální rozvoj, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN: 987-80-261-0462-9

MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008 proměny venkova. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009. ISBN 978-80-213-1991-0

TOMŠÍK, Karel, Vývoj a perspektivy evropského venkova. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-495-6

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Karel Tomšík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2021

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Možnosti rozvoje venkova ve vybraném regionu" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. Karlovi Tomšíkovi, Ph.D., za jeho odbornou pomoc a cenné rady při tvorbě této práce.

Dále bych chtěl poděkovat starostovi města Ralsko Ing. Miloslavovi Tůmovi, za poskytnutí informací a dokumentů o městu Ralsko, které mi velmi pomohly při tvorbě mé závěrečné práce.

Možnosti rozvoje venkova ve vybraném regionu

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na možnosti rozvoje českého venkova. Značná část venkovských oblastí se v současné době potýká s problémy nejrůznějších charakterů. Mezi ty nejzávažnější se ale řadí vylidňování obcí, špatná dopravní obslužnost a stav silnic, či vysoká nezaměstnanost lidí zde žijících. První část práce je věnována teorii. Zde jsou charakterizovány pojmy, které je nutné znát pro pochopení dané problematiky. Z teoretických východisek jsou zde vyloženy pojmy jako regionalismus, region, či obec. Dále je podrobněji rozebrán venkov jako takový, z hlediska demografické situace a migrace, struktury obyvatel a budoucího rozvoje. Na to navazuje další kapitola, která přibližuje téma dotací. Představeny jsou zde programy jako Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, LEADER, nebo podpora ze strany krajů a obcí.

Na tyto znalosti navazuje praktická část. Ta je zaměřena na konkrétní oblast, kterou je obec Ralsko. Pomocí metod, jako je analyzování, dotazování, dedukce, či přímé pozorování, byly ověřeny možnosti a příležitosti obce v jejím budoucím rozvoji, spolu se získáním informací ohledně představ místních obyvatel. Na základě těchto dat bylo vytvořeno několik doporučení, které by mělo vedení obce zvážit a případně implementovat do své regionální politiky a politiky rozvoje venkova.

Klíčová slova: regionální rozvoj, dotace z Evropských fondů, ekonomika, venkov, obec Ralsko, Evropská unie (EU), politika rozvoje venkova, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV), program LEADER, program rozvoje venkova

The Rural Development Opportunities in Selected Region

Abstract

This bachelor thesis is focused on possibilities of development of the Czech countryside. A large part of these rural areas currently face problems of various kinds. These are some of the most serious ones: depopulation of municipalities, poor transport services, bad conditions of roads, or high unemployment of the local people. The first part of this thesis is devoted to theory. Here are some concepts, that are necessary to know to understand the issue. From a theoretical point of a view, there are explained terms such as regionalism, region or municipality. Furthermore, the countryside is analyzed in more detail, from the perspective of demographic situation and migration, population structure and future development. This is followed by another chapter, which introduces the topic of subsidies. Programs such as the European Agricultural Fund for Rural Development, LEADER or support from regions and municipalities are presented here. This theory is followed by a practical part. It is focused on a specific area, which is the village of Ralsko. Using methods such as analysis, questioning, deduction, or direct observation, the possibilities and opportunities of the municipality in its future development were verified, together with obtaining information on the ideas of local people. Several recommendations were made based on these data. The municipality's management should consider them and possibly implement them in its regional and rural development policy.

Keywords: regional development, subsidies from European funds, economy, countryside, the municipality of Ralsko, European Union (EU), rural development policy, European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD), program LEADER, rural development program

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Základní pojmy	13
3.1.1 Regionalismus.....	13
3.1.2 Region.....	13
3.1.3 Regiony NUTS	14
3.1.4 Obec	15
3.2 Venkov	15
3.2.1 Demografická situace a migrace na venkově v ČR	15
3.2.2 Struktura obyvatel venkova	17
3.2.3 Budoucí rozvoj venkova	18
3.3 Podpora venkovských oblastí na národní úrovni a z fondů EU	19
3.3.1 Podpora ze strany krajů a obcí	19
3.3.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.....	20
3.3.3 Dotace pro následující období	21
3.4 Program LEADER	22
3.5 Program rozvoje venkova	24
3.5.1 Regionální rozvoj a regionální politika	25
3.5.2 Udržitelný rozvoj	25
3.5.3 Aktéři regionálního rozvoje	25
3.5.4 Programové období 2021-2027	26
3.5.5 Doplnkovost a synergie mezi fondy a jinými nástroji EU	27
4 Vlastní práce	29
4.1 Představení obce Ralsko	29
4.2 SWOT analýza obce Ralsko.....	32
4.3 Výzkum	34
4.3.1 Dotazníkové šetření	34
4.4 Současná hospodářská a rozvojová situace města	40
4.4.1 Rozpočet města	40
4.4.2 Aktuální podporované projekty	40
5 Výsledky a diskuse	42
6 Závěr.....	45

7 Seznam použitých zdrojů.....	46
8 Přílohy	48
8.1 Příloha číslo 1	48
8.2 Příloha číslo 2.....	49
8.3 Příloha číslo 3.....	50

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Graf vývoje obyvatelstva ČR	16
Obrázek 2 - Graf vyjadřující vývoj počtu obyvatel ČR.....	16
Obrázek 3 - Graf znázorňující oblasti financované z EAFRD.....	21
Obrázek 4 - Vztahy mezi aktéry regionálního rozvoje	26
Obrázek 5 - Graf vyjadřující udržovanost obce	34
Obrázek 6 - Graf spokojenosti s občanskou vybaveností	35
Obrázek 7 - Graf znázorňující chybějící služby v obci.....	36
Obrázek 8 - Graf rozvojových příležitostí obce.....	37
Obrázek 9 - Graf vyjadřující představu občanů o využití obecních finančních prostředků	38
Obrázek 10 - Graf znázorňující povědomí o současných projektech	39

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Vývoj struktury obyvatel.....	17
---	----

Seznam použitých zkratk

aj. – a jiné

atd. – a tak dále

č. - číslo

ČR – Česká republika

EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

EU – Evropská unie

Kč – Koruna česká

LAU – Local Administrative Units

LEADER – Liaison Entre Actions pour le Développement de l’Economie Rurale

MAS – Místní akční skupiny

mil. – milionů

mld. – miliard

např. – například

NUTS – Nomenklatura územních statistických jednotek

tzv. – takzvaný

1 Úvod

Venkovské oblasti pokrývají velkou část našeho území. Je proto velmi důležité dbát na jeho udržování a rozvoj. Řada vesnic už dlouhé roky bojuje s problémy jako jsou vyliďňování, nedostatek pracovních míst, nevlídné podmínky pro podnikání, nebo špatná sociální vybavenost, která představuje především absenci velmi důležitých služeb a institucí, jako např. školy či obchody. Toto vše má za následek odliv obyvatel do měst, což v minulosti vedlo k chátrání, nebo v nejhorším případě až zániku vesnic. Důvodů pro to je hned několik. Těmi nejvýznamnějšími jsou pak nedostatek peněžních prostředků obcí a nezájem obyvatel o život v těchto regionech, přičemž paradoxně však některá tato místa disponují překrásnou krajinou a spoustou možností pro rozvoj v nejrůznějších odvětvích.

Rozdíl mezi možnostmi rozvoje venkova v minulosti a možnostmi v současné době se liší především nynější velikou podporou ze strany Evropské unie, která si uvědomuje nesoběstačnost, ale i důležitost těchto území, především v oblasti zemědělství, rybářství a lesního hospodářství. Ačkoli i dříve existovaly programy, které podporovaly venkov a snahu ho rozvíjet, nebyly ani z daleka na takové úrovni, na které jsou nyní. Česká republika v současnosti čerpá finanční prostředky z několika evropských fondů a s největší pravděpodobností tomu tak bude i v několika následujících letech. A mimo jiné jsou právě tyto fondy představeny a popsány v této práci, je zde zmíněno kolik peněžních prostředků bude uvolněno a kam konkrétně by měly čerpané dotace proudit. Na toto téma navazuje vlastní práce, která zkoumá, zda právě podpora z Evropské unie za dopomoci tuzemských zdrojů je tou správnou cestou k budoucímu rozvoji českého venkova a jeho rozkvětu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zhodnocení situace z hlediska kvality života v obci Ralsko, a také představení různých možností, které povedou k rozvoji této obce. Budou rozebrány možnosti rozvoje v podobě budoucích dotací a možné realizace projektů. V teoretické části dojde k vymezení základních pojmů ohledně celků územní samosprávy. V praktické části pak ke shromáždění dat z místních dokumentů a statistik a vlastnímu sběru dat. Na základě těchto informací budou zmíněny nedostatky, které se zjistily při jejich zkoumání a navržena řešení, které povedou ke zlepšení životních podmínek v Ralsku.

2.2 Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické části dojde k vymezení pojmů jako je venkov, obec, sociálně dotační politika a další pojmy, které s tímto tématem souvisí za využití odborné literatury.

V praktické části bude představeno Ralsko jako obec, která je tvořena z několika částí (vesnic), na základě dokumentů, které budou k dispozici na MěÚ Ralsko. Budou prezentovány základní data o této obci a konkrétně rozebrány jednotlivé vesnice. Pro sběr dat a samotné hodnocení práce bude vytvořeno dotazníkové šetření spolu se SWOT analýzou, které zjistí názor obyvatel na životní podmínky, možnosti rozvoje, vzdělání a jejich představu o budoucnosti v Ralsku. Tato data pak budou porovnána s informacemi z předešlých let a navrhnu řešení problémů v různých oblastech.

3 Teoretická východiska

3.1 Základní pojmy

V první řadě si vymezíme a rozebereme základní pojmy, které s tímto tématem úzce souvisí. Jedná se o pojmy jako regionalismus, obec, venkov, dotační politika atd.

3.1.1 Regionalismus

Problematiky, jako jsou regionální specifika, difference, nebo také možnosti rozvoje regionů, komplexně zkoumají a zabývají se jimi regionální vědy. Regionalistika neboli také regionální vědy, je rámcový a souhrnný vědní obor, jejímž hlavním cílem je řešit regionální disparity. Jedná se tedy o vědeckou disciplínu, která shromažďuje informace a data z více jednotlivých vědních oborů a ty následně využívá ke zkoumání vlastního předmětu (oboru). Regionalistika se řadí k mladým vědním oborům. Paradoxně ale primárně vychází a snaží se integrovat z klasických vědních disciplín, jako jsou geografie, ekonomie, demografie atd. Na základě této integrace regionalistika vytváří výstupy, které jsou předmětem konceptualizace regionů a regionálních struktur, vývoje lokalit a regionů. Tyto koncepty se následně snaží aplikovat na konkrétní regiony, kde již provádí vlastní činnost a zabývá se studiem prostorových jevů, procesů a vztahů. (1)

3.1.2 Region

Region je komplexní systém a řadí se k nejzákladnějším pojmům regionalistiky. Dá se definovat jako určité území, občas označované také jako rajón, které vzniká na základě diferenciací od ostatních krajinných sfér. Toto odlišení je bráno z hledisek jako jsou přírodně prostorové (geologické, klimatické), nebo demografické prvky. Aby bylo jasné, o jaké území se konkrétně jedná, je důležité, aby bylo nějakým způsobem ohraničeno. Nejjednodušší ohraničení je fyzickogeografickou formou. Takovou hranicí může být například řeka, či pohoří. Pokud ale nelze takto region vymezit, je nutné hranice vytvořit uměle pomocí zakreslení do map. Skutečnost ale bývá většinou taková, že tyto hranice mají spíše zonální charakter a přechody mezi regiony bývají často pásma než přímé linie. (2)

3.1.3 Regiony NUTS

Tyto regiony jsou klasifikovány Evropskou unií. Jsou hierarchicky členěny do několika úrovní v rámci tzv. Nomenklatury územních statistických jednotek NUTS. Regionální politika Evropské unie díky tomuto členění vyrovnává jejich disparitu na základě diferencovaného přístupu. Regiony NUTS se podle EU člení do 3 jednotek, přičemž pro každou z nich je stanoven přesný počet obyvatel:

NUTS 1: 3 000 000 – 7 000 000 obyvatel,

NUTS 2: 800 000 – 3 000 000 obyvatel,

NUTS 3: 150 000 – 800 000 obyvatel.

Pokud se jedná o území s nižším počtem obyvatel, poté se takové regiony člení do tzv. místních administrativních jednotek LAU 1 a LAU 2. LAU 1 (dříve NUTS 4) ovšem není definována ve všech státech a LAU 2 (dříve NUTS 5) tvoří nejnižší jednotky, kterými jsou obce. Členění NUTS je rovněž základem pro vymezení venkovských a městských oblastí. (10)

NUTS v České republice

V České republice se pro klasifikaci územních celků využívá klasifikace CZ-NUTS. Mimo primárních statistických a analytických účelů také poskytuje údaje ve vztahu k Evropské unii především pro potřeby týkající se čerpání prostředků ze strukturovaných fondů EU. Jednotlivé úrovně CZ-NUTS jsou následující:

NUTS 1 – jedná se o území celé České republiky. Může se také ještě dělit na NUTS 0 (administrativní jednotku) a NUTS 1 (neadministrativní jednotku). V obou případech se ale jedná o celkové území ČR.

NUTS 2 – představuje sdružené kraje, jako např. kraj Severovýchod, který sdružuje kraj Liberecký, Královéhradecký a Pardubický.

NUTS 3 – využívá se pro rozdělení jednotlivých konkrétních krajů. Mikroregion, kterým se budu zabývat v praktické části práce, se nachází v Libereckém kraji.

Dříve byly součástí systému NUTS i okresy a obce. Od roku 2008 jsou však převedeny do systému LAU. (12)

3.1.4 **Obec**

Podle zákona 128/2000 Sb. je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí územní obce. Dále z tohoto zákona plyne, že je obec veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek. Také v právních vztazích vystupuje svým jménem a zodpovídá za tyto vztahy. Obec se skládá nejčastěji z jedné nebo několika vesnic a přilehlého území. Pokud má obec alespoň 3000 obyvatel, může se po podání návrhu stát městem. (20)

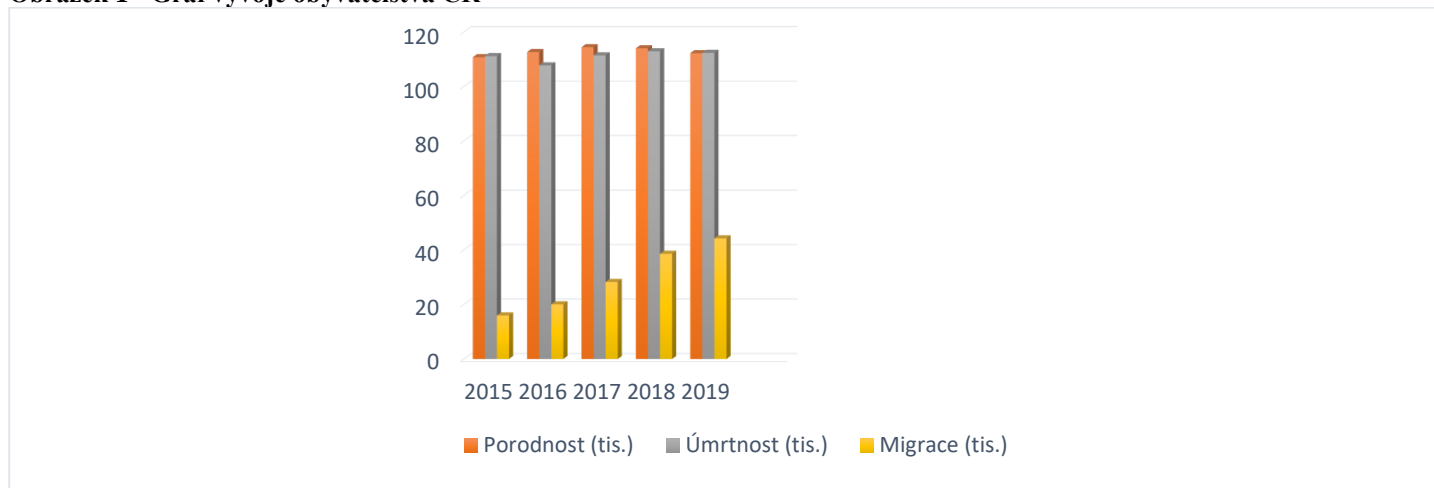
3.2 **Venkov**

Venkov bývá zpravidla řídké osídlená oblast, kde je kladen důraz na zemědělskou výrobu. Má typický způsob zástavby, kdy venkovská sídla bývají stavěna podél hlavních cest, či vodních toků. Zjednodušeně si tedy venkov můžeme vymezit jako plochy, které jsou mimo města. (3)

3.2.1 **Demografická situace a migrace na venkově v ČR**

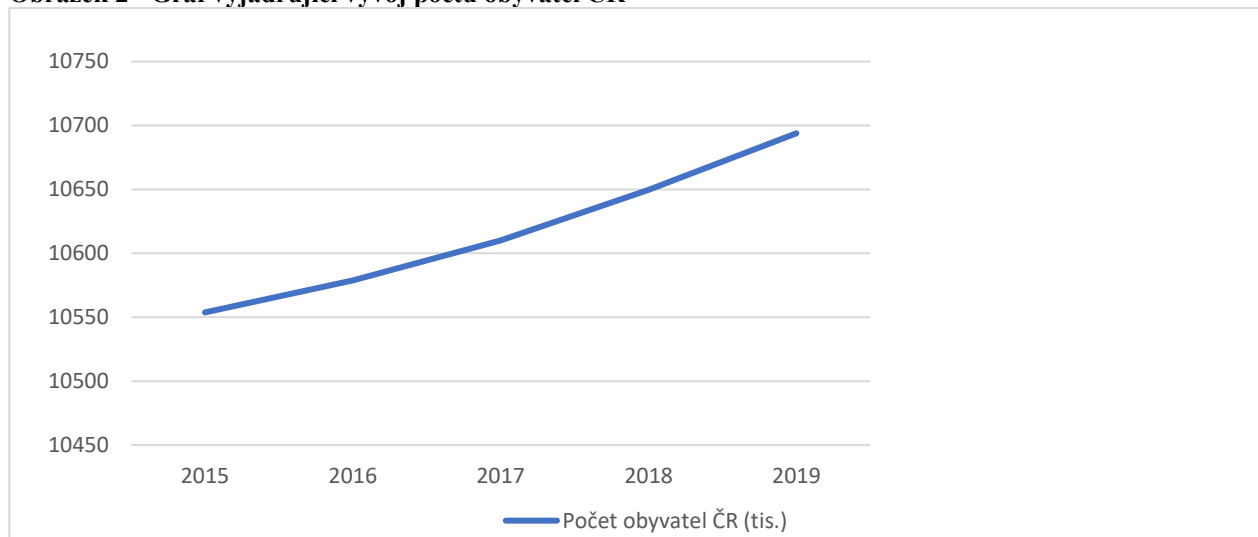
Než se zaměříme přímo na venkov, ukážeme si, jak se vyvíjí demografická situace v celé zemi. Z demografických statistik víme, že na konci 20. století vzrůstal počet obyvatel světa o 1,3 % za rok. To ovšem ale neplatilo pro Českou republiku, která se řadila mezi jedenáct zemí v Evropě, a kde naopak docházelo ke snižování počtu obyvatel. Tento fakt můžeme připsat snížení podílu dětí ve věku 0-14 let. Nejvyšší pokles nastal mezi lety 1991 a 2002. To postupem času vedlo ke snížení počtu osob nad 60 let a populační stagnaci. Při pohledu na vývoj situace posledních pěti let můžeme říct, že ačkoli je stále v České republice populace ve věku 65+ zastoupena více, než děti od 0 do 14 let, počet obyvatel v ČR stále roste. Což je také patrné z následujících grafů. (3)

Obrázek 1 - Graf vývoje obyvatelstva ČR

Zdroj: Český statistický úřad; vlastní zpracování

Obrázek 2 - Graf vyjadřující vývoj počtu obyvatel ČR

Zdroj: Český statistický úřad; vlastní zpracování

To, že se populace neustále zvyšuje, je viditelné z grafu č. 2. V roce 2019 dokonce došlo v ČR k nejvyššímu přírůstku za posledních 11 let. Tyto hodnoty ale velmi navyšuje zahraniční migrace, která je znázorněna v grafu č. 1 spolu s porodností a úmrtností. Hodnoty porodnosti a úmrtnosti jsou si za poslední roky dost podobné. Co ale raketově stoupá je právě zahraniční migrace. V roce 2015 byl přírůstek v ČR 15 977, v roce 2019 bylo už zaznamenáno 44 270 migrantů.

Nyní se zaměříme přímo na venkovské oblasti. Ty se potýkaly s problémem vylidňování v druhé polovině 20. století. Lidé začali migrovat z venkova do měst a u některých obcí došlo dokonce i k úplnému zániku. Vedla k tomu řada důvodů a změn, se kterými se v té

době obyvatelé setkávali. Jedním z těchto důvodů byl rozvoj střediskové soustavy, který probíhal v 70. letech. Ke zlomu došlo až v první polovině 90. let. Lidé se začali vracet na venkov především z velkoměst. Největší zastoupení měly však procesy suburbanizační. Jedná se o oblasti na okrajích velkých měst, které se v té době těšily velké oblibě. Důvodů, proč lidé začali města opouštět je hned několik. Mezi ty nejvýznamnější se řadí zájem obyvatel střední a vyšší vrstvy o tyto pozemky, nebo návrat lidí, kteří se v mládí do měst přestěhovali, ve stáří zpět na venkov. Další důvody jsou pak z hledisek ekologického, životního stylu, nebo ekonomického. (3)

V následující tabulce je konkrétně uvedeno, jak probíhal úbytek a nárůst lidí v obcích o určitém počtu obyvatel.

Tabulka 1 - Vývoj struktury obyvatel

	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
0-199	515 431	282 014	204 860	75 027	167 850	205 095	190 509
200-499	1 327 396	1 084 196	927 120	525 952	640 038	663 416	653 356
500-999	1 255 793	1 309 997	1 249 091	951 831	855 894	893 592	940 142
1000-1999	994 300	1 162 774	1 089 654	971 552	892 605	903 757	1 002 103
2000-4999	1 133 775	1 322 351	1 203 508	1 183 218	1 054 182	1 118 510	1 228 315

Zdroj: Český statistický úřad; vlastní zpracování.

Hodnoty v tabulce představují pohyb migrace, a to již zmíněný odchod lidí z vesnic v 70. letech a následné znovuosídlování okolo roku 1991. Příchod lidí z měst sebou nese i velmi důležité téma, a to zachování kvalitního životního prostředí a udržitelný rozvoj venkova.

3.2.2 Struktura obyvatel venkova

Jediným zdrojem, kterým lze bezpečně určit strukturu obyvatel venkova, je sčítání lidu, bytů a domů. Bohužel to se koná ve velkých časových rozmezích, konkrétně vždy jednou za deset let. Z tohoto důvodu se bude v této kapitole vycházet z posledních dostupných informací. Dále jsou zde za venkovský prostor brány všechny obce s velikostí do 2000 obyvatel.

Na venkově žije 2 786 110 obyvatel. Venkovský prostor v České republice tvoří 5 734 obcí, což je 79 % celkového území a žije zde 30 % obyvatel republiky, přičemž má venkovská obec průměrně 550 obyvatel. (5)

Věkové zastoupení na venkově vyhodnotila data ze SLBD 2001 následovně. Rozdíly mezi městy a venkovem jsou minimální. Ve městech tvoří populaci dětí do 14 let 16 % z celku, na venkově je tato hodnota 17 %. Totožné je pak zastoupení obyvatel nad 65 let, ve městech i na venkově je to 14 %. Pokud se ale zaměříme pouze na venkov, zde už jsou rozdíly patrné. V obcích do 99 obyvatel žije přes 20 % populace nad 65 let, zatímco v obcích od 1000 do 1999 obyvatel je to pod 15 %. Důvodem, proč je v malých obcích tolik zastoupená starší generace může být to, že různé migračních vlny, které probíhaly, tyto obyvatele neovlivnily z důvodu velké citové vazby na jejich dům či obec. (3)

Vzdělanostní struktura venkova je od měst odlišná. Na venkově převládá vzdělání učňovské a střední bez maturity. Ve městech je naopak více zastoupené střední s maturitou včetně vyššího vzdělání. Vysokoškolské vzdělání pak postupně procentuálně stoupá až po města do 49 999 obyvatel, kde tohoto vzdělání dosáhne 9 % populace. Města s vyšším osídlením pak mají hodnotu nižší, a to 8,2 %. (6)

3.2.3 Budoucí rozvoj venkova

Rozvoj obce a její vize do budoucna nejvíce ovlivňují starostové a zastupitelstvo. Z průzkumu Charakteristika obce, který byl zaměřen pouze na starosty obcí, bylo zjištěno, že největší možnosti v rozvoji venkova jsou v bydlení. Dále pak v oblasti podnikání, nebo zemědělství. Právě zemědělství je oblíbené při otázkách rozvoje v obcích do 999 obyvatel. Rozvojem podnikání a zemědělství by došlo k vytvoření nových pracovních míst pro obyvatele obcí. To by velmi pomohlo, protože nezaměstnanost starostové shledávají jako jeden z největších problémů venkova. Tento problém souvisí také s dopravou. Dopravní obslužnost a stav silnic na venkově je ve většině případů kritická. Tato problematika nejvíce zatěžuje malé nebo odlehle obce. Obce, které svou polohou neleží u měst nebo hlavních komunikací, se každým rokem dostávají do ještě horší situace. To poté ovlivňuje pracovní možnosti lidí zde žijících a vytváří se již zmíněná nezaměstnanost. Ovšem nejen dojíždění do zaměstnání, ale i cesty za lékaři, kulturou, nebo do škol, je pro venkovské obyvatelstvo velice náročné a místy až nemožné. Autobusová doprava je zde velmi řídká, a proto jsou

rodiny odkázány na užívání osobních automobilů, což je problém hlavně u lidí staršího věku, kteří ať už ze zdravotních, nebo jiných důvodů automobil řídit nemohou. Ti jsou potom odkázáni na pomoc rodiny, či přátel. Toto všechno navíc komplikuje stav silnic, který obecně není v České republice dobrý, natož pak v odlehlých oblastech. (3)

Mezi další možnosti rozvoje venkova patří rekreace. Ta by měla být zaměřena nejen na venkovské obyvatele, ale i na obyvatele města, kteří na venkov jezdí za turistikou a odpočinkem. Klid, který venkov nabízí, je pro mnohé obyvatele měst velmi atraktivní, a proto je tato možnost rozvoje velice perspektivní. Je ale také nutné myslet na ochranu přírody v obci a jejím okolí. Při velkém přívalu lidí by zde mohl nastat zásadní problém. (4)

3.3 Podpora venkovských oblastí na národní úrovni a z fondů EU

Dotační politika venkova se zaměřuje především na obnovu, udržení a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství, a to za využití agroenvironmentálních opatření. Investice zajišťují konkurenceschopnost, inovaci zemědělských podniků a podporují mladé lidi ke vstupu do zemědělství. Dotace samozřejmě neproudí pouze do zemědělství. Mezi další velmi důležité podporované oblasti patří infrastruktura a vybavenost venkovských sídel, rekreace a turistika, rozvoj ekonomiky venkova, který umožňuje seberealizaci místních obyvatel, nebo rozvoj lidského a sociálního kapitálu. (7;8)

3.3.1 Podpora ze strany krajů a obcí

Krajské dotace se využívají k financování širokého spektra témat. K těm nejdůležitějším se řadí zajištění základních veřejných služeb, jako nemocnice, sociální služby, či školy. Většinou jsou tato témata předmětem měst, ovšem i na venkově se setkáme s některými z těchto služeb. Např. sociální služby, dotované z Ministerstva práce a sociálních věcí, nebo školy v podobě prvního stupně základních škol jsou v řadě větších venkovských sídel běžnou záležitostí. Kraje také financují obor dopravy, kde se jedná především o správu silnic II. a III. třídy. Mezi další obory, které získávají krajskou podporu patří, mimo jiné, administrace projektů, podpora udržení řemesel a malých prodejen, nebo dotace při pořizování územních plánů a územně plánovací dokumentace. Krajské dotační tituly rozdělují zhruba 6 miliard Kč ročně. Program obnovy venkova je vyhlášen ve všech krajích od roku 2004 a kraje si tento program samy administrují. Nejde však pouze o peněžní

prostředky přímo z krajských rozpočtů, ale i o peníze ze státních podpor, které kraje pouze přerozdělují do konkrétních oblastí. (14)

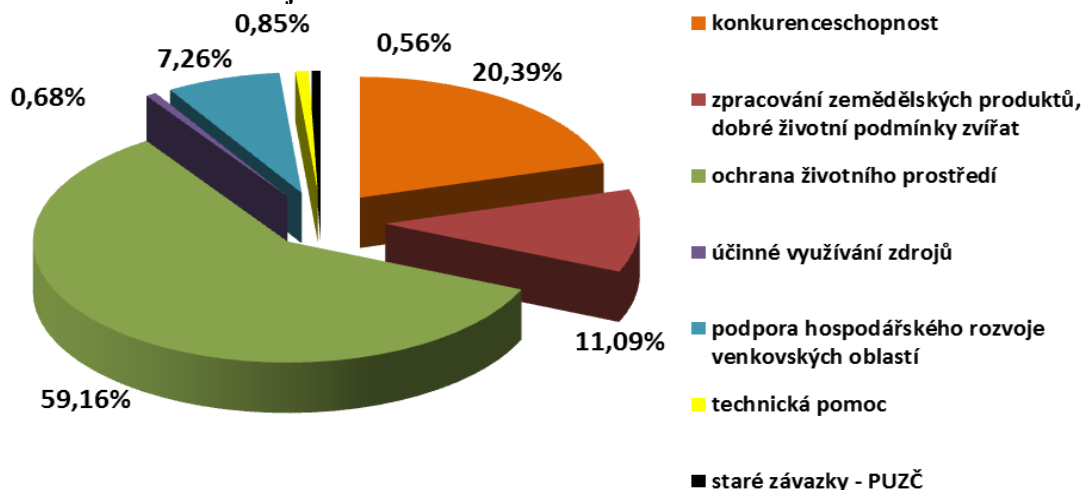
Příspěvky ze strany obcí můžeme rozdělit do dvou pomyslných oblastí, a to koncepční a institucionální nástroje a finanční nástroje. Koncepční a institucionální nástroje představují dokumenty strategického rozvoje, územní plány, podpora spolupráce obcí a další. Finanční nástroje se pak soustředí na dotace a granty. Data Ministerstva financí udávají, že finanční prostředky obcí a dobrovolných svazků obcí, vynaložené k podpoře regionálního rozvoje, činí přibližně 80 miliard korun ročně. Jedná se asi o třetinu všech výdajů obcí. (14)

3.3.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

EAFRD, neboli European Agricultural Fund for Rural Development, slouží k financování a podpoře rozvoje venkova. Je začleněn do společné zemědělské politiky EU a je součástí Evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů. Mezi hlavní oblasti podpory patří zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, diverzifikace hospodářství venkova, zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a zlepšení životního prostředí. EAFRD financuje v ČR projekty, které jsou předloženy do tzv. Programu rozvoje venkova ČR. Tento fond řídí Ministerstvo zemědělství ČR. (15)

V letech 2014–2020 byly z tohoto fondu financovány oblasti znázorněné v následujícím grafu. Rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé oblasti je zaznamenáno v procentech.

Obrázek 3 - Graf znázorňující oblasti financované z EAFRD

Zdroj: Státní zemědělský investiční fond

3.3.3 Dotace pro následující období

Evropská unie přednesla přehled finančních zdrojů pro ČR na období 2020–2027. Globální cíl tohoto období je následující: „*Udržitelný rozvoj ČR a jejich regionů skrze adaptaci společnosti na klíčové evropské a světové změny, opírající se o inovace, výzkum, vývoj a digitalizaci jako hlavní předpoklady rozvoje vedoucí k minimalizaci strukturálních, sociálních a enviromentálních nerovností*“. (13)

Jedná se o odhady, a částky uvedené níže u konkrétních fondů tedy nemusí být v budoucnu naplněny. Dále je také důležité zmínit, že se jedná o fondy, které jsou pro celou Českou republiku. Proto jsou vypíchnuty tedy takové oblasti, které by mohly být potencionálně dotovány ve venkovských oblastech.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova – 2,1 miliardy eur by měly podpořit zemědělské podniky a zemědělce, adaptaci na změnu klimatu, biodiverzitu, nebo řízení přírodních zdrojů.

Evropský námořní a rybářský fond – Rozvoj a propagace odvětví rybářství, rozvoj trhů a ochrana a obnova vodní biodiverzity. To vše se se chystá EU podpořit částkou 0,08 mld. eur.

Evropský fond pro regionální rozvoj – Na tento fond bylo vytyčeno 10,4 miliardy eur a jedná se o vůbec nejvyšší částku ze všech fondů, kterými ČR disponuje. Investice budou předmětem malého a středního podnikání, zelené investice (řešení sucha, povodňová prevence, opatření proti sesuvům půdy, nebo zvýšení kvality ovzduší), oběhové hospodářství, veřejná doprava, nebo sociální služby a bydlení.

Fond soudržnosti – Částka 6,4 miliardy eur poputuje na veřejnou dopravu, obnovitelné zdroje energie, problémy týkající se sucha a vodní hospodářství.

Evropský sociální fond+ - 2,7 mld. eur bylo uvolněno na sociální služby a začlenění, nebo trh práce a zaměstnanost (zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce). (13)

Pro úplnost si stručně uvedeme i další fondy, které už ovšem přímo nesouvisí s venkovem a venkovskými oblastmi. Fond spravedlivé transformace (oblast podnikání, rekultivace, energetiky a vzdělání), INVEST EU (infrastruktura, výzkum a digitalizace), Facilita na podporu oživení a odolnosti (výzkum a vývoj, digitální transformace, podpora podnikání v reakci na COVID), nebo Modernizační fond, či Komunitární programy. (13)

3.4 Program LEADER

Iniciativa se zrodila v období mezi roky 1989 až 1993, v kontextu první reformy Strukturálních fondů. K realizaci tohoto projektu významně přispěly zkušenosti Evropské unie, díky kterým bylo prokázáno, že venkovské oblasti mohou ve velké míře přispět ke svému vlastnímu rozvoji a trvalé udržitelnosti. Zkratka LEADER znamená Liaison Entre Actions pour le Développement de l'Economie Rurale neboli Propojení akcí pro rozvoj ekonomiky venkova. LEADER je tedy určen k financování projektů místních neziskových i komerčních subjektů ve venkovských oblastech. Podporuje především místní ekonomiku, služby, kulturní a společenský život atd. (3)

Program si od svého založení prošel řadou změn a úprav. Na úplném začátku zde byl LEADER I. Jednalo se o program s cílem vytvořit sítě schopností jako regionální rozvojový nástroj. Tato síť sloužila MAS jako zdroj velmi cenných informací a znalostí, což vedlo k proražení venkovských oblastí z izolace. LEADER I působil nad lokální rozvojové programy, ale například stejně jako INTERREG neměl dosahovat explicitního nadnárodního

rozměru. Později se ovšem zjistilo, že spousta MAS v různých zemích spontánně navazuje kontakty s dalšími skupinami z jiných zemí. Z tohoto důvodu se Evropská komise rozhodla pro vytvoření programu LEADER II, který byl určen k financování projektů v mezinárodní spolupráci. Konkrétně v letech 1994-1999 byla vyhrazena dotační částka 140 mil. eur. (11)

LEADER+ je nejnovější iniciativa z programu LEADER. Finanční prostředky čerpá z Orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF). Evropská komise zdůrazňuje, že se nejedná o prosté pokračování iniciativy LEADER II. LEADER+ totiž podporuje vznik náročných a kvalitních integrovaných strategií pro rozvoj venkovských celků. Velmi dbá na vytvoření spolupráce a sítí mezi venkovskými oblastmi. V neposlední řadě také motivuje a podporuje místní subjekty k udržení dlouhodobé perspektivy svého regionu. (11)

V České republice pracují metodou LEADER Místní akční skupiny (MAS), na základě pravidel pro poskytování dotace MAS stanovenými na národní úrovni a evropských směrnic. Skupiny MAS jsou pak tvořeny zástupci veřejnosti, soukromého sektoru a dobrovolníky. (9)

Pro LEADER ČR platí:

- Je vhodný pro území s 10–100 tis. obyvateli, které má svoji tematicky integrovanou strategii rozvoje (tzv. Místní rozvojová strategie – MRS).
- V rámci MRS se podpora vztahuje na malé a většinou neinvestiční projekty.
- Organizaci, jako je výběr a realizace projektu, řídí skupina pro místní akce (SMA)
- SMA se může skládat maximálně z 50 % ze zástupců veřejné správy.
- Strategii nepředkládá obec, ale sama SMA. (9)

Jak založit a udržet partnerství Leader

Jedná se o poměrně náročný proces z hlediska administrativy, organizace a jiných úkolů a činností. Prvním bodem je samotné **založení partnerství**. Musí se zde vytyčit vhodná oblast, která bude dostatečně velká a bude mít vzájemné historické, přírodní, či jiné vazby utvářející jistý celek. Jinými slovy se dá říct, že dané části území musí spojovat stejný problém, nebo cíl. V této oblasti se vyhledají osoby, které budou akceschopné a zapojí se do

programu. To bývají nejčastěji lidé na vedoucích pozicích veřejného sektoru, nebo vůdci občanských a soukromých organizací. U těchto lidí ovšem nic nekončí, postupně je třeba vytvořit celou síť vazeb, která utvoří místní partnerství. Zde už se soustředí pozornost opravdu na jakékoli možné partnery. Pokud už je stanovena určitá základní struktura, nalezne se koordinátor s dobrými plánovacími a organizačními schopnostmi. Mezi partnery se hledají společné cíle, problémy a jiná témata, která pomáhají rozvoji území. Jednou z nejdůležitějších částí, je zde také vytvoření dlouhodobé strategie k udržení a rozvoji partnerství v dalších letech. Je také velmi důležité pracovat otevřeně a informovat o naší práci veřejnost. (9)

Aby vše fungovalo bez problémů, musí se vytvořit výborná **organizace partnerství**. To spočívá v ustanovení managementu a řídicího výboru, který bude rozhodovat o chodu a dalším vývoji partnerství, a dále pracovních skupin, které se budou zabývat řešením úkolu a dosažení daného cíle (např. revitalizace ovocných stromů). Je třeba udržet jednoduchou a přehlednou organizaci, kde se bude dbát na rovnoměrné obsazení zástupců jak z veřejného, tak soukromého a občanského sektoru. Do plánovacího procesu se zapojí, pokud možno, všichni členové. Každý úkol se vytvoří tak, aby odpovídal schopnostem a dovednostem daného člena. Mimo to se také musí zařídit jisté zázemí v podobě kanceláří, nebo finančních, materiálních, či jiných zdrojů. To vše za dodržování daných pravidel a procesů. (9)

Pokud je toto všechno vyřešené, musí se **partnerství udržovat**. Toho lze dosáhnout vytvořením plánu, který se bude zajímat o dlouhodobé financování aktivního partnerství. K udržení dále přispívají kladné výsledky práce, neustálý rozvoj v oblasti administrativního zázemí a investice, které přispějí k růstu managementu. (9)

3.5 Program rozvoje venkova

Nejprve je vymezeno několik pojmů, které jsou s rozvojem venkova nedílně spojené. Dále bude představeno několik programů, které jsou připraveny pro rozvoj venkova v programovém období 2021-2027.

3.5.1 Regionální rozvoj a regionální politika

Pod pojmem **regionální rozvoj** si nelze představit pouze realizaci určitého projektu, ale je nutné si uvědomit, že v sobě skrývá výraznou teoretickou komponentu, kterou si musíme osvojit, jinak riskujeme, že případná realizace rozvojových projektů, může skončit fiaskem. (2)

Regionální politika se zaměřuje na řešení problémů nerovnoměrného rozvoje regionů. Jde o hospodářskou politiku vlády, která cílí na rozmístění aktivit ekonomického charakteru a změnu výkonnosti ekonomik regionů. Rozdíl pak nastává v regionální politice obcí a měst, které se snaží dosáhnout ekonomického a sociálního rozvoje právě na jejich území, bez ohledu na celonárodní rozložení. V tomto případě pak mluvíme o regionálním (místním) rozvoji. (16)

3.5.2 Udržitelný rozvoj

Zde mluvíme o určitém typu rozvoje, jehož snahou je zmírnit nebo úplně odstranit negativní faktory, které zapříčinil vývoj lidské společnosti. Specifický je v tom, že se nesoustředí pouze na ekonomický růst jako většina vývojových politik, ale bere v potaz i společenské hodnoty a přírodní bohatství. (17)

3.5.3 Aktéři regionálního rozvoje

Tyto aktéry lze rozdělit do 3 důležitých skupin, a to podniky, soukromé domácnosti a stát.

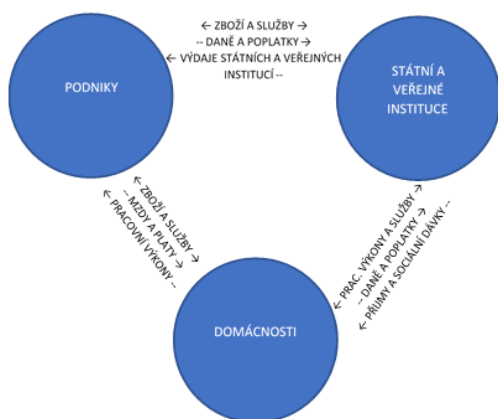
Podniky – Vliv na region mají podniky především díky rozhodování o lokalizaci. Tím je myšleno, že vedení podniku rozhoduje o tom, kde bude realizovat své výrobní, výzkumné, obchodní a další aktivity. Podniky také ovlivňují trh práce kvůli mzdové politice, která zpětně působí na regionální důchod.

Soukromé domácnosti (jednotlivci) – I jednotlivci svým chováním a rozhodováním ovlivňují regionální struktury. Především jako zaměstnanci, investoři, nebo také jako finální spotřebitelé zboží. Největší význam zde ale má dojížděka za prací. Díky moderním technologiím už není problematika místa zaměstnání a trvalého bydliště pro zaměstnance

tak zásadní. Tento fakt zapříčinil to, že ekonomicky aktivní lidé velmi často pracují mimo místo trvalého bydliště. To především zajišťuje rozvoj podniků a oblastí, kde firmy sídlí.

Veřejný sektor – Mezi ten vůbec nejdůležitější úkol veřejného sektoru patří vybavit území infrastrukturou, která má na regionální vývoj obrovský vliv. Stát také rozhoduje o lokalizaci řady veřejných zařízení (vysoké školy), nebo zřizuje řadu institucí (policie). Což vytváří určitou výhodu daného regionu, kde jsou tato zařízení umístěna. Důležité je si uvědomit, že zájmy státu nemusí být stejné, jako zájmy měst a regionů. Potom vzniká mezi těmito stranami drobná “konkurence“. (17)

Obrázek 4 - Vztahy mezi aktéry regionálního rozvoje

Zdroj: Ježek Jiří, *Regionální rozvoj*, 2014

3.5.4 Programové období 2021-2027

Každé programové období je vytvářeno pod záštitou politiky soudržnosti, která hraje v rozvoji České republiky, ale i v celém rozvoji EU důležitou roli už řadu let. Vytváří se proto řada strategických dokumentů. Pro ČR to je např. Dohoda o partnerství (DoP), nebo Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020 (NKR). NKR je vlastně podkladem pro tvorbu DoP a v letech 2021-2027 cílí především na určení oblasti pro financování, identifikaci priorit ČR a optimalizaci zdrojů pro jejich pokrytí z důvodu nových podmínek pro poskytování podpory. Pro toto období by měla být pro ČR vymezena alokace 20 mld. eur. (19)

Dohoda o partnerství pro rok 2021-2027 se připravuje už od roku 2018, kdy přípravu zahájil MMR-NOK. Jedná se o strategický dokument, jehož obsahem jsou základní

cíle, charakteristiky a parametry využívání fondů EU. DoP vypracovává každý členský stát v souladu s čl. 7 až 9 návrhu Nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních. (18)

3.5.5 **Doplňkovost a synergie mezi fondy a jinými nástroji EU**

Jde o doplňkovost a synergie mezi fondy zahrnutými v Dohodě o partnerství a jinými nástroji Unie. O doplňkovosti mezi fondy a dalšími nástroji Unie jedná především orgány dotčených OP. Po přesném určení parametrů konkrétních nástrojů Unie budou doplňkovost a synergie přesně definovány a stanoví se znaky pro zařazení daných aktivit do konkrétního nástroje. V současné době je předmětem jednání několik nástrojů Unie. Jedná se například o fondy RRF, EZZF, EZFRV, ELENA atd. Zaměřím se ale pouze na dva pro mou práci nejdůležitější, které se týkají venkova a jeho rozvoje. Jsou jimi Evropský zemědělský záruční fond (EZZF) a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). (18)

V rámci programu Zelenější, nízkouhlíková Evropa, bude EZZF financovat tzv. I. pilíř SZP. To zahrnuje podporu zemědělských podniků (přímé platby), snahu zlepšit stav zemědělské a lesní půdy, zvýšení pestrosti a ekologické stability zemědělské krajiny, zvýšení zadržení vody v krajině a další. EZFRV spolufinancuje tzv. II. pilíř SZP, rozvoj venkova. Soustředí se pak na výstavbu a modernizaci zařízení pro výrobu tvarovaných biopaliv, bude financovat takové oblasti, které přispějí ke snížení emise skleníkových plynů a amoniaku v rostlinné a živočišné výrobě. Podporováno má být především lesnictví, konkrétně by pak mělo docházet k zalesňování zemědělské půdy, obnově kalamitních ploch, nebo protipovodňovým opatřením v lesích, dále pak podpora krajinotvorných sadů a biodiverzity na orné půdě, nebo ochrana lesů a života zvířat, spolu s přeměnou porostů náhradních dřevin. V rámci tohoto programu je potřeba zmínit očekávání ENRAF, kterým je vize kvalitního životního prostředí, především pak vodního hospodářství. Cílem je dosáhnout snížení množství vypuštěného znečištění do povrchových vod, nebo udržitelné zásobování obyvatelstva pitnou vodou. (18)

V programu Inteligentnější Evropa, EZZF a EZFRV podpoří zemědělské podniky, pomocí investic do zpracování zemědělských produktů a do zkrácení dodavatelského řetězce. Podporovány jsou oblasti v souvislosti se zemědělskou prvovýrobou (technologie,

postupy, spolupráce), technologické investice a rozvoj lesního hospodářství a infrastruktury, nebo rozvoj podnikání mladých zemědělců. (18)

EZFRV a program Sociálněji Evropa bude financovat poradenství jak individuální, tak specializované. Jedná se o vytvoření systému poradenství, který by zvýšil kompetenci poradců působících v oblasti zemědělství a potravinářství. Dále chce program docílit podpory cestovního ruchu do takových oblastí, které se nachází mimo zvláště chráněná území. (18)

4 Vlastní práce

V úvodu této části práce je představena obec Ralsko jako celek spolu s podrobnějším představením místních částí, které tvoří zdejší vesnice. Za pomoci dokumentů o obci a terénního šetření byla vytvořena SWOT analýza, která je velmi důležitou částí pro zhodnocení situace ohledně možností budoucího rozvoje. Poté byl vytvořen dotazník, který zjišťoval názor obyvatel na současnou životní situaci a případný směr, kterým by měl rozvoj vesnice pokračovat.

4.1 Představení obce Ralsko

Město Ralsko se nachází na severovýchodě Libereckého kraje v okrese Česká Lípa. Svou rozlohou 170,2 km² se řadí na 4. místo v žebříčku největších oblastí v ČR (po Praze, Brně a Ostravě). Je tvořena z několika malých vesnic, a to Kuřívod, Plouznice, Hvězdova, Hradčany a Horní Krupé. Jedná se o bývalý vojenský výcvikový prostor, který nesl název „Vojenský újezd Ralsko“. Ten začal vznikat v roce 1947 po konci 2. světové války a po vysídlení většiny německy mluvícího obyvatelstva. Československá armáda zde budovala vojenské garáže a jiné stavby, dokonce zde měla i přísně tajné sklady jaderných hlavic. Dále se zde také zřídilo několik rybníků a dnes poměrně známé letiště Hradčany. Po invazi v roce 1968 obsadila prostor sovětská vojska, která nadále využívala oblast jako vojenské cvičiště, a to až do roku 1991. V únoru 1992 tedy vzniká obec Ralsko, tak jak ji známe nyní, a v roce 2006 se stává městem.

Během těchto obměn se zcela změnilo demografické rozvrstvení. Třikrát se vystřídalo obyvatelstvo, během čehož zanikla spousta tehdejších vesnic jako např. Jabloneček, Židlov, nebo Svěbořice.

Nyní se Ralsko postupně vzpamatovává z těchto dob. Problémem je spousta starých zchátralých budov, které jsou nejen nevkusné, ale i nebezpečné. Proto již nějakou dobu probíhá rozsáhlá asanace, která by měla být v nejbližší době dokončena. Město se také rozhodlo rozsáhlé nevyužité plochy zaplnit. Vznikla zde proto fotovoltaická elektrárna, která je největší sluneční elektrárnou v České republice a dokonce 12. největší na světě. Zbytek území tvoří četné lesy, vodní plochy a lidská obydlí. Je také patrné, že se rozrůstá zájem o koupi pozemků k účelu stavby rodinných domů, které doplňuje spousta nynějších projektů, především k rozvoji místní infrastruktury.

Kuřívody

Vznikly již mezi lety 1264–78. Od té doby se zde odehrálo spousta událostí a změn, které Kuřívody velmi změnily. V současné době je bývalá obec správním centrem a sídlem obecního úřadu Ralsko. Z historických staveb se dochovaly kostel sv. Havla, bývalý ruský kulturní dům a zdevastovaný zámek. Co se týče občanské vybavenosti, jsou na tom Kuřívody bezpochyby nejlépe v celém Ralsku. Disponují budovou nové radnice, školou, obchodem s potravinami, poštou, infocentrem, bankomatem, venkovním víceúčelovým sportovištěm, workout hřištěm, místem pro veřejnost s možností využití grilu a dříve dokonce i restauračním zařízením, které je již bohužel uzavřeno.

Okolí Kuřívod je prakticky bez vodních toků, až na pár slabých pramínků. Polovina tohoto území je zastavěna panelovými a rodinnými domy, druhá polovina má průmyslové využití. Sídli zde firmy jako Carboterm, s.r.o., KV FINAL, s.r.o, a další. Nachází se zde také již zmíněná fotovoltaická elektrárna Ralsko.

Ploužnice

Tato vesnice je nechvalně proslulá svou strukturou obyvatel. Jedná se o sociálně vyloučenou lokalitu, kterou tvoří z velké části nepřizpůsobiví spoluobčané. To představuje obrovský problém v rozvoji vesnice, jelikož jakákoli snaha o zlepšení podmínek občanů zde žijících končí poničením až zdevastováním těchto míst. Avšak přesto se zde najde několik objektů, které vytváří občanům prostory, kde mohou trávit svůj volný čas. Jedná se o fotbalové hřiště, workout hřiště, hřiště na basketbal, přírodní koupaliště a jiná příjemná místa. Dále se zde nachází hospoda, samoobsluha, stanice městské policie, nebo sociální pracovníci. Stejně jako všechny vesnice je i Ploužnice zahlcena starými sovětskými budovami v dezolátním stavu, které ještě podporují špatný dojem z této vesnice.

Mimo sídliště a zastavěné oblasti se zde ale také nachází zemědělská farma. Její majitel převádí původní chov hovězího dobytka na agroturistiku (hipoturistiku a myslivost). Farma Ploužnice pak nabízí služby jako prodej masa, ustájení koní, nebo i ubytování, což by mohl být správný krok v rozvoji turistiky pro tuto oblast.

Hvězdov

Tato dřívější obec se kvůli vojenské aktivitě málem stala obcí zaniklou. Přitom pokud se podíváme do historie, jednalo se o dobře rozvíjející se oblast. S 562 obyvateli byly na území Hvězdova koželužna, 3 moučné mlýny a 2 pily, které prosperovaly díky velmi

rozsáhlému okolnímu lesnímu porostu. Ovšem obec jako taková zanikla po příchodu Sovětské okupační armády, která zde umístila nově vytvořenou 442. raketovou brigádu. Jediné, co můžeme považovat jako výhodu tohoto období, je vytvoření několika rybníků, které jsou nyní jednou z předností Hvězdova. Konkrétně se zde nachází 8 vodních ploch různých velikostí, které jsou v současnosti využity pro účely rybářství. Po odchodu Rusů začala etapa obnovy, která probíhá až do současnosti. Pro představu zde v roce 1995 bylo k trvalému pobytu přihlášeno 21 osob, v roce 2011 pak 96 osob. Co se vybavenosti týče, ta je zde velmi špatná. Stojí zde hospoda, která dříve spolu s rozsáhlou sítí cyklotras lákala opravdu velké množství cyklistů a rozvíjela zde i zájem o turistiku. Dnes je však uzavřena, a proto zájem turistů o tuto oblast, navzdory krásné krajině, kterou Hvězdov nabízí, upadá. Není zde jediná možnost nákupu, proto jsou místní obyvatelé odkázáni na okolní města. Navzdory tomu však rapidně stoupá zájem o koupi pozemků a stavbu rodinných domů. Důvodem mohou být především ceny pozemků, které se drží relativně nízko, nebo touha po klidném životě na vesnici.

Hradčany

Jsou známy především díky letišti, které však dnes nemá většího využití. Letiště bylo nejdříve polní, následně bylo přebudováno a vytvořeno z betonových panelů. Tvořilo velmi významnou plochu pro českou a poté i ruskou armádu. Dodnes je však velmi chytěné, co se týče vojenské aktivity. Je totiž jen jedním z opravdu mála letišť, které je zasazeno do lesů, a tudíž obklopeno ze všech stran stromy. Často zde trénují a simulují různé situace američtí výsadkáři, ale i jiné vojenské útvary. Kromě toho se na letišti nachází pila a několik majitelů soukromých letadel si zde pronajímají staré hangáry.

Hradčany však nejsou pouze letiště, leží zde i stejnojmenný rybník, kde je zbudována pláž s občerstvením. Slouží také ke sportovnímu rybolovu a někdy bývá využit i pro vodní sporty. Dále je zde také víceúčelové sportovní hřiště, síť cyklostezek a krásná okolní krajina plná menších skalek, převisů a potůčků, která je perfektní pro turistiku. Sídlí zde infocentrum a mini zoo, která je tvořena z živočichů žijících v místních lesích.

Horní Krupá

Svou rozlohou je nejmenší vesnicí a leží na samé hranici Ralska i Libereckého kraje. Co se týče vybavenosti, tak stejně jako další již zmíněné vesnice, zde není zhora nic. Nejbližší větší město, kam mohou lidé dojíždět za nákupy je Mimoň (15,7 km), nebo

Mnichovo Hradiště (14,25 km). Horní Krupá však dříve byla mnohem rozsáhlejší, a díky tomu nyní těsně za hranicemi jejího dnešního území spatříme zajímavá místa. Ty tvoří pozůstatky tehdejších domů a stavení, trosky obrovských zdí Krupského dvora, nebo 350 let stará chráněná lípa.

4.2 SWOT analýza obce Ralsko

Pomocí vytvoření SWOT analýzy si jasně shrneme, jaké silné a slabé stránky obec má, ukáže nám příležitosti obce do následujících let a přednese hrozby, které by se mohly v budoucnu vyskytnout. Analýza je vytvořena pro obec jako celek, nikoli pro jednotlivé místní části (vesnice) zvláště. Zpracována je na základě dat z dostupných materiálů města Ralsko (Program rozvoje města Ralsko, aj.) a terénního šetření.

Silné stránky

- Velké množství pozemků, které lze využít k nejrůznějším účelům (podnikání, bydlení, zemědělská produkce)
- Obec disponuje velkým množstvím kvalitních zdrojů pitné vody
- Mnoho přírodních zajímavostí, nacházejících se v zachovalé atraktivní krajině
- Dobré podmínky pro turistiku (ubytování, pěší i cyklo trasy, obora Židlov)
- Vysoká lesnatost a zastoupení hospodářských lesů
- Rybníky využitelné pro chov ryb
- Zachovalé letiště Hradčany
- Téměř dokončená asanace značné části území
- Sportovní zázemí (víceúčelová hřiště pro míčové sporty, workout hřiště)
- Příznivá věková struktura

Slabé stránky

- Špatná dopravní obslužnost (spoje hromadné dopravy jak uvnitř obce, tak i do jiných měst)
- Vysoká ekologická zátěž některých částí obce (z důvodu dřívější pyrotechnické aktivity sovětské armády a těžby uranu)
- Velká rozloha obce, slabá vnitřní integrita, spádovost k okolním obcím

- Problémové, sociálně odloučené lokality
- Špatná kvalita místních silnic
- Vysoká nezaměstnanost
- Špatná kvalita telekomunikačních služeb
- Velmi malé množství pracovních příležitostí
- Slabá občanská vybavenost (obchody, restaurační zařízení, zdravotnictví)
- Častý výskyt černých skládek

Příležitosti

- Rozvoj cestovního ruchu (turistika, rekreace, rybářství, apod.)
- Možnost většího využití jinak téměř nevyužitého letiště v Hradčanech
- Hospodářské využití opuštěných areálů a volných ploch pro podnikání
- Podpora rozvoje podnikatelů na území obce
- Další využití četných vodních ploch
- Čerpání dotací k realizaci projektů z EU
- Bytová výstavba na vhodných pozemcích
- Rekonstrukce a dostavba technické infrastruktury (kanalizace, vodovod)
- Ekologické efekty (potřebná asanace lokality)

Hrozby

- Znovuobnovení těžby uranu, která by měla katastrofální vliv na životní prostředí a zdraví obyvatel
- Ještě větší zhoršení dopravní obslužnosti
- Chátrání silniční sítě
- Růst počtu problémových obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách a zhoršování mezilidských vztahů
- Klesající zájem turistů o tuto oblast
- Nevhodné využití bývalých vojenských areálů
- Ohrožení ŽP ze starých ekologických zátěží
- Odliv zájmu investorů

- Častý výskyt černých skládek

4.3 Výzkum

Jednou z částí výzkumu je dotazníkové šetření. Díky informacím, které mi poskytnete, bude znám názor lidí, v jaké oblasti možného rozvoje vidí budoucnost obce. Spolu s daty ze SWAT analýzy a minulých let bude navrženo řešení, jak je možné konkrétně zlepšit životní podmínky v obci Ralsko.

4.3.1 Dotazníkové šetření

Otázky byly tvořeny tak, aby byl zjištěn současný názor obyvatel na životní situaci v obci a jejich představa a vize, kam by se měl další vývoj obce ubírat.

Analýza výsledků

Celkem se výzkumu zúčastnilo 30 respondentů, z toho 11 obyvatel Ploužnice, 4 obyvatele Kuřívod, 10 z Hvězdova, 3 z Hradčan a 2 z Horní Krupé. Na dotazy odpovědělo 17 mužů a 13 žen, ve věkovém zastoupení 15-25 let (27 %), 26-50 let (30 %), 51-70 (37 %) a 71 a více (7 %).

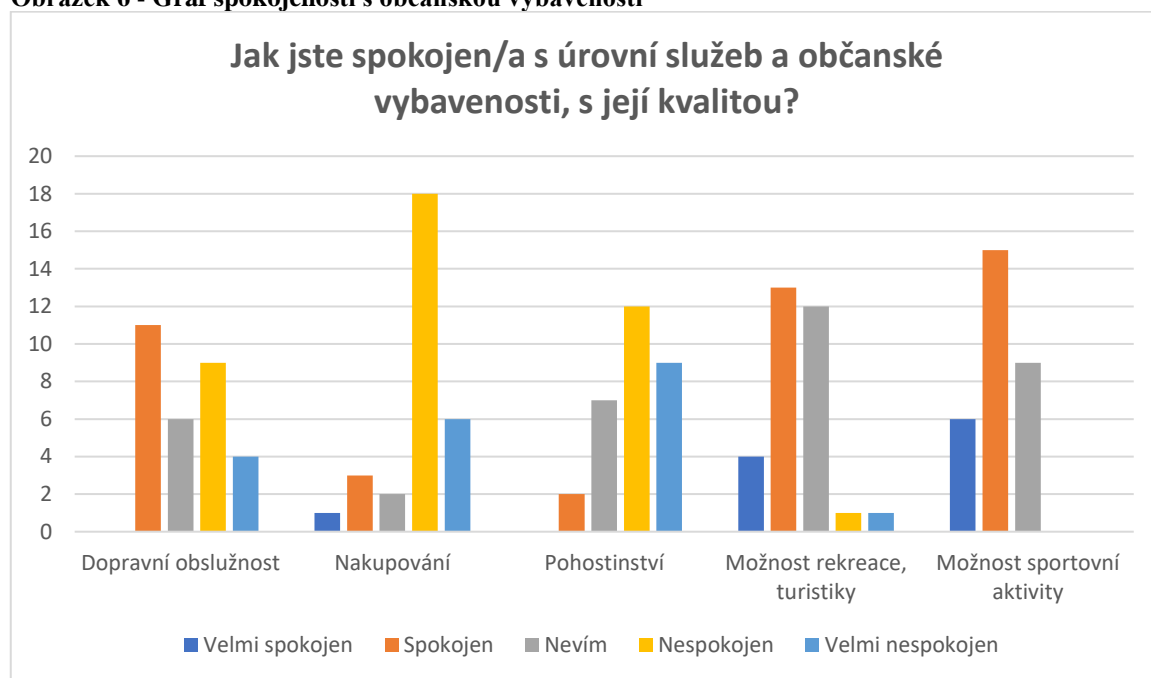
Obrázek 5 - Graf vyjadřující udržovanost obce

Zdroj: Vlastní zpracování

Obec shledává přesně polovina dotazovaných jako udržovanou. 17 % si pak myslí, že je obec zanedbaná a 33 %, že je vzkvétající. Tato otázka je velmi individuální a každý občan vnímá své okolí jinak. Pokud však porovnáme stav obce kdysi a nyní, lze říct, že je přinejmenším udržovaná až vzkvétající.

Obrázek 6 - Graf spokojenosti s občanskou vybaveností

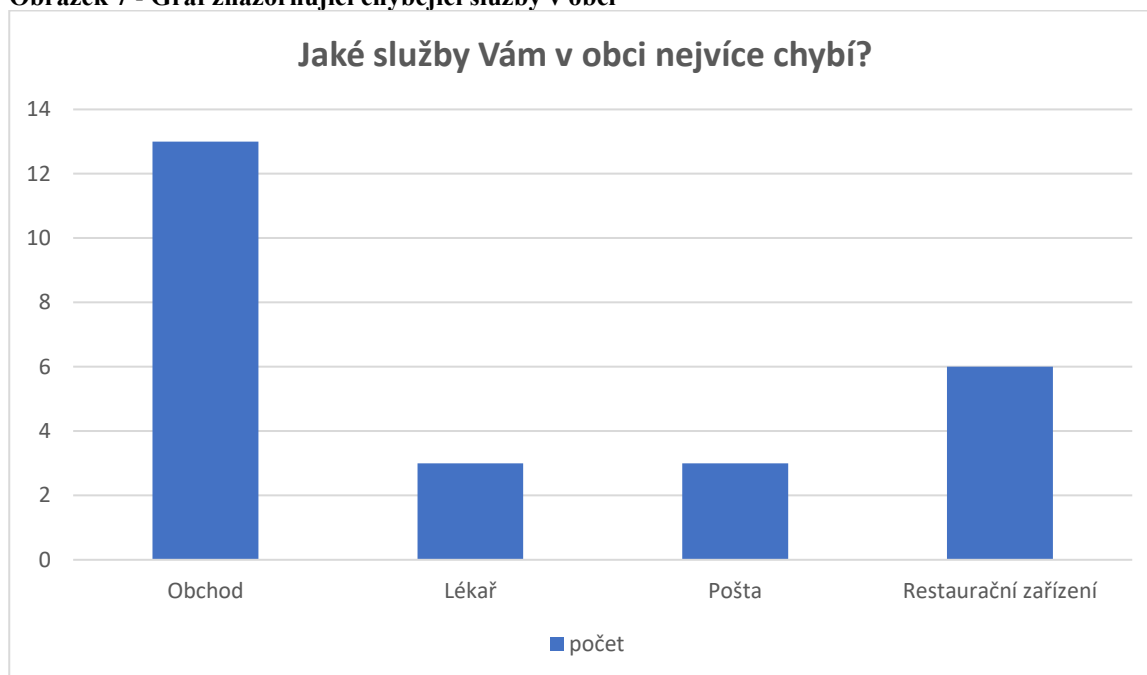

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka týkající se spokojenosti občanů s úrovní služeb a občanské vybavenosti se dělila do pěti bodů. Prvním bodem byla doprávní obslužnost, se kterou je spokojeno 37 % obyvatel, 20 % neví, 30 % je nespokojeno a 13 % velmi nespokojeno. Doprávní obslužnost v obci je špatná, spoje hromadné dopravy zde jezdí zřídka a v omezeném časovém úseku. Obyvatelé Ploužnice a Kuřívod mají jistou výhodu v tom, že mohou případně využívat navíc spoje, které sváží zaměstnance Škoda auto, a.s., a přes tyto vesnice projíždí. Ostatní vesnice však tuto možnost nemají a potýkají se tak s problémy dopravy do práce, k doktorovi atd. Nakupování v obci není vůbec dobré, což potvrdily i výsledky ankety. 60 % lidí je nespokojeno s možnostmi nákupů, 20 % dokonce velmi nespokojeno. 13 % je pak celkově spokojeno s nákupní strukturou. V Ralsku jsou pouze dvě samoobsluhy, což je pro 2 137 obyvatel velmi nedostatečné. Tento problém však řeší blízká okolní města (Mimoň, Mnichovo Hradiště), která nákupní potřeby obyvatel Ralska plně uspokojují. S místním pohostinstvím je spokojeno pouze 7% obyvatel, 23 % uvedlo, že neví, 40 % je nespokojeno a 30 % velmi nespokojeno. Tato čísla nejsou vůbec překvapivá, když se vezme v úvahu, že

před několika lety byly v obci 4 poměrně vyhlášené hospody a jedna restaurace. Do dneška však vydržela pouze jedna hospoda a její kvalita je velmi slabá. Je zde však jeden prosperující objekt, který úmyslně není počítán mezi předešlé restaurační zařízení. Jedná se o vodácké tábořiště Boreček, které vodáci velmi často vyhledávají. Jeho součástí je terasa s občerstvením a sociální zařízení. V provozu je však pouze v letních měsících a kvůli své poloze nevhodné pro občany Ralska. Možnost rekreace a turistiky je jednou z předností Ralska. O tom vypovídá i fakt, že 43 % občanů je s turistikou a rekreací v obci spokojeno a 13 % dokonce velmi spokojeno. 40 % pak vybralo možnost nevím a jen 6 % je celkově nespokojeno. Ralsko se pyšní opravdu úctyhodnou krajinou, plnou zajímavostí a drobných pomníků. Zde je i jedna z největších příležitostí v rozvoji obce. Turismus by mohl rozvinout i další oblasti, jako například již zmíněné pohostinství. Možnosti, kde sportovat, jsou v obci na vysoké úrovni. Spokojena až velmi spokojena je zde drtivá většina obyvatel, konkrétně 70 %. Zbýlých 30 % uvedlo, že neví, tudíž vůbec nikdo nevybral možnost nespokojen. Celkem se v Ralsku nachází 3 víceúčelová hřiště, jedno fotbalové hřiště, 3 workoutové hřiště a několik dalších menších ploch, které se dají využít pro různé sporty. Navíc se jedná o poměrně nové objekty, jejich kvalita je tedy vysoká a občanům tak nabízí možnosti, jak kvalitně trávit jejich volný čas.

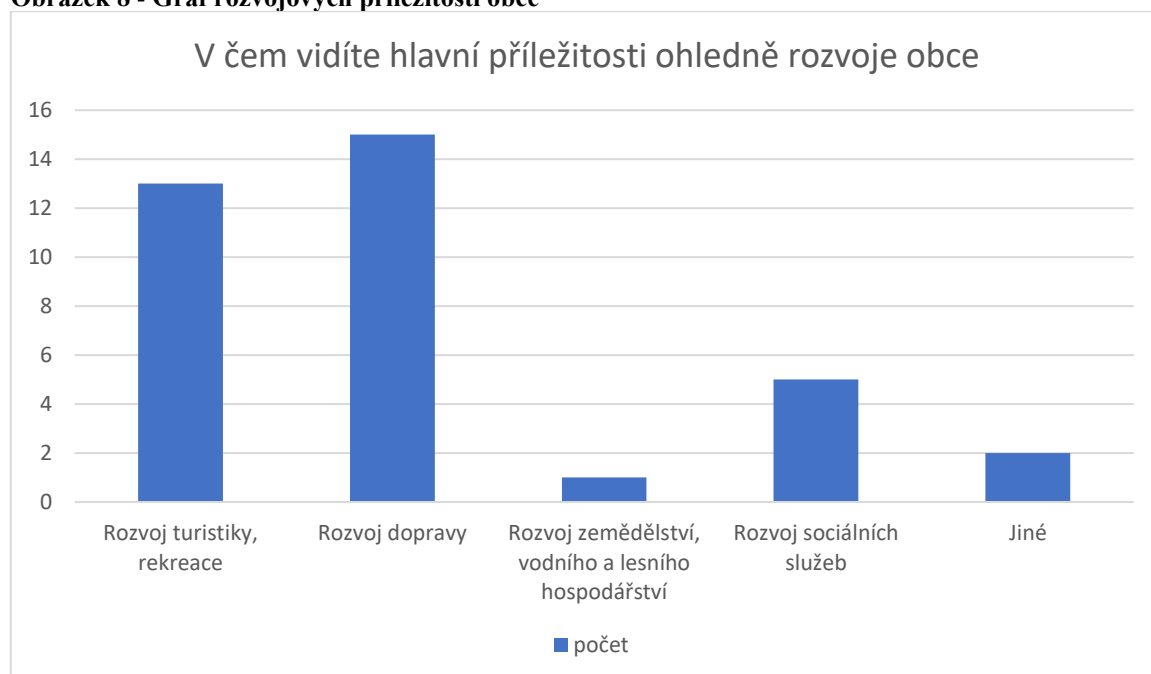
Obrázek 7 - Graf znázorňující chybějící služby v obci

Zdroj: Vlastní zpracování

Na otázku, Jaké služby Vám v obci nejvíce chybí, byla otevřená odpověď. Byly vybrány tedy nejčastější odpovědi a zaznamenány do grafu. Vůbec nejčastější odpovědí byl obchod, který byl několikrát konkretizován na obchod s potravinami. Jak už je zmíněno v kapitolách výše, možnost jakéhokoliv nákupu v obci prakticky není. Problém ale nastává v tom, že pokud by se zde případně nějaký další obchod zřídil, tak by se s nejvyšší pravděpodobností finančně neudržel a zkrachoval. Druhou nejčastější odpovědí bylo restaurační zařízení. Již z minulosti víme, že taková zařízení zde prosperují především v létě díky turistům, převážně pak cyklistům. Bohužel během zimního období pak trpí nedostatkem zákazníků a krachují. Jedinou možností, jak pomoci v rozvoji místních restaurací je tedy vymyslet plán či projekt, jak přivést na území Ralska turisty i během zimního období. Dalšími odpověďmi jsou lékař a pošta. Možnost, že by se v obci někdy nacházelo jakékoliv lékařské zařízení, je velmi nepravděpodobné. Ovšem pošta zde již zřízena je, přesněji na městském úřadu v Kuřívodech. Otázkou tedy zůstává, zda se jedná o nevědomost občanů, nebo touhu po případném otevření dalších poboček v jiných částech rozsáhlého Ralska. Mimo to se zde našlo i několik jiných odpovědí, jako kadeřník, drogerie nebo sociální služby.

Obrázek 8 - Graf rozvojových příležitostí obce

Zdroj: Vlastní zpracování

Občané vidí hlavní příležitosti v rozvoji obce především v rozvoji dopravy (50 % obyvatel) a rozvoji turistiky a rekreace (47 % obyvatel). Rozvoj dopravy je nyní v Ralsku úspěšný. Za poslední dva roky se podařilo opravit silnici z Kuřívod do Mimoně, která byla v katastrofickém stavu, a nyní se buduje nová cyklostezka, taktéž z Kuřívod do Mimoně. Do budoucna je již vytvořeno několik dalších plánů, díky kterým by se měly rekonstruovat další části pozemní komunikace. Rozvoj turistiky a rekreace byl v této práci již několikrát zmíněn. Pro Ralsko je to jedna z největších příležitostí k rozvoji. I díky tomu probíhá revitalizace Hradčanského rybníka spolu s jeho pláží, ale také jiné projekty, které mohou přilákat další turisty. Rozvoj sociálních služeb uvedlo 17 % respondentů. Nesídlí zde přímo žádné zařízení sociální péče, avšak sociální služby jsou v obci velmi obстойné. Ralsko má několik terénních sociálních pracovníků, které jsou v této nelehké době pandemie doplněny o další služby, jako např. nákupy pro seniory aj. Pro rozvoj zemědělství, vodního a lesního hospodářství, se rozhodlo pouze 3 % obyvatel. Je to ale pochopitelné z důvodu, že spousta lidí tuto problematiku nevnímá a nevěnují jí pozornost. Avšak Ralsko se svými 28 tisíci hektary lesních pozemků, 86 hektary zemědělské půdy a 217 hektary vodních ploch může v této oblasti prosperovat. Jako odpověď „jiné“ je zde uveden rozvoj podnikání, který je možný např. v průmyslové oblasti v Kuřívodech.

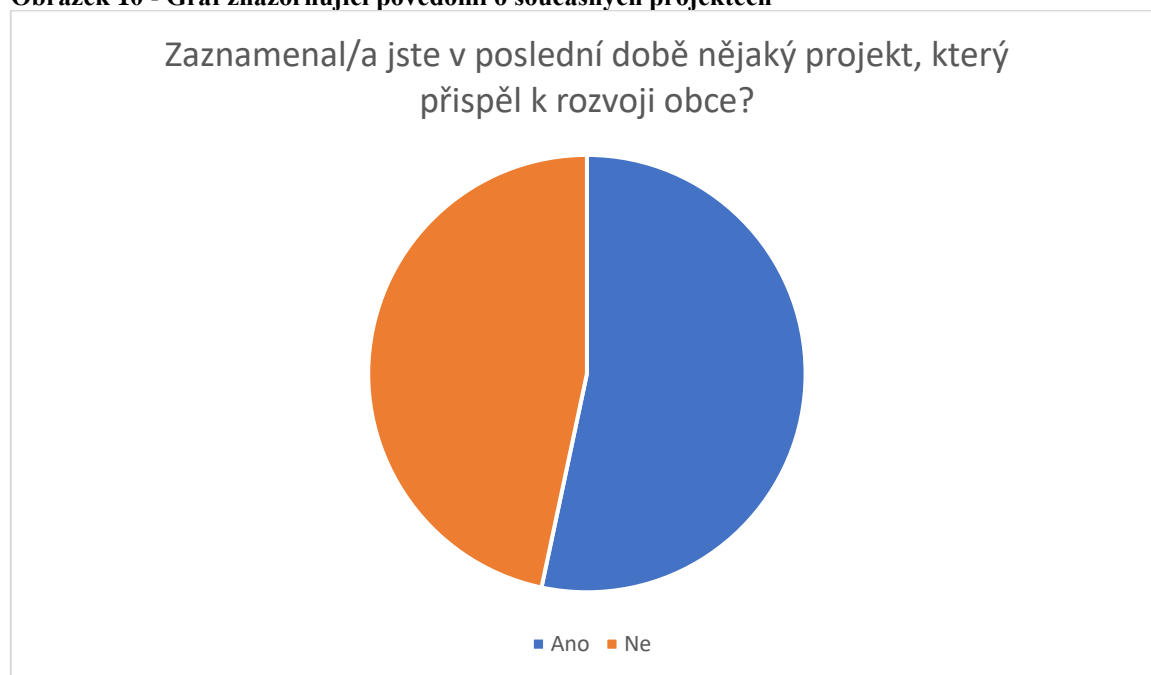
Obrázek 9 - Graf vyjadřující představu občanů o využití obecních finančních prostředků

Zdroj: Vlastní zpracování

Zde dostali občané možnost sami rozhodnout, kam by podle nich měly přednostně proudit finanční prostředky obce. Pouhá 3 % obyvatel uvedlo jako cíl podpory zlepšení podmínek pro podnikání. 37 % chce častější spoje veřejné dopravy a 40 % rekonstrukci místních komunikací. Nejčtenější odpovědí u této otázky bylo zřízení dalších provozoven a služeb v obci, a to přesně v 70 % případů. Podporu pro kulturní a společenské aktivity požaduje 17 % lidí, 20 % by pak podpořilo rekreaci a turistiku. Peněžní prostředky na podporu aktivní sportovní činnosti by udělilo 13 % respondentů. Když vezmeme v úvahu odpovědi z předchozích otázek, jsou výsledky očekávané. Možnosti rekreace, sportovní aktivity, nebo společenských akcí hodnotili občané jako dostačující až velmi dobré. Naopak pohostinství a dopravu shledávali velmi nedostatečnými. Otázkou však zůstává pohled na místní podmínky pro podnikání. Lze uvažovat, že se dotazníku účastnilo velmi malé množství podnikatelských subjektů, a proto je tato možnost vůbec nejméně zastoupena.

Obrázek 10 - Graf znázorňující povědomí o současných projektech

Zdroj: Vlastní zpracování

Současné dění v obci není vůbec špatné, co se rozvojových projektů týče. Proto je do dotazníku zahrnuta i otázka, zda občané vnímají, co se v jejich okolí děje. Z grafu můžeme vidět, že odpovědi byly téměř půl na půl. 53 % respondentů odpovědělo, že zaznamenali nějaký projekt, 47 % nikoliv. Tuto otázku doprovázela druhá doplňující. Pokud respondent odpověděl, že ano, mohl se vyjádřit o jaký konkrétní projekt se jednalo. Zde byly odpovědi

opravdu rozmanité a vyjmenovány téměř všechny současné projekty. Mezi ty nejzmiňovanější však patří cyklostezka z Kuřívod do Mimoně, která je momentálně ve fázi výstavby. Lidé také často vnímají již delší dobu probíhající asanaci území, nebo revitalizaci Hradčanského rybníka. Poslední odpovědí, která se vyskytovala častěji, je rekonstrukce komunikace II/268. Dále se však objevovaly i odpovědi jako nové autobusové zastávky, nová hřiště, výstavba rodinných domů, nebo zavedení vodovodu do jistých částí obce.

4.4 Současná hospodářská a rozvojová situace města

4.4.1 Rozpočet města

Rozpočet za rok 2019

Dle Závěrečného účtu města Ralsko za rok 2019 byly celkové příjmy obce 91 059 102 korun. Velká část příjmů proudí z daní, v tomto roce přesně 63 299 063 Kč. Nedaňové příjmy činí 20 755 074 korun a řadí se mezi ně např. příjmy z pronájmů, či sankční platby. Zbytek finančních prostředků získává Ralsko z prodeje pozemků a přijatých transferů. Podrobné informace, včetně jednotlivých vypsanych položek, naleznete v příloze č. 1.

Výdaje pak byly 92 671 714 korun. Mezi tyto výdaje se řadí běžné výdaje obce, jako povinné pojistné plnění, energie, opravy, či rezervy, nebo také náklady na stavbu budov a hal, koupě a opravy dopravních prostředků a pozemky. Konkrétní výdaje jsou zveřejněny v příloze č. 2.

Rozpočet pro rok 2021

Město schválilo rozpočet pro rok 2021, který obsahuje následující částky. Příjmy pro rok 2021 se odhadují na 107 682 891 Kč a obsahují body, jako péče o vzhled a veřejnou zeleň, ostatní sportovní činnosti, nebo činnost místní správy.

Naopak s výdaji obec počítá v hodnotě 106 995 740 korun za oblasti, jako například zachování a obnova kulturních památek, správa v lesním hospodářství, pěstební činnost, nebo první stupeň základních škol.

4.4.2 Aktuální podporované projekty

Finanční prostředky, které obci slouží k financování projektů pro rozvoj, se získávají z různých fondů. Většina z nich je získávána ze státního rozpočtu a rozpočtu města. Zde jsou

však zmíněny některé aktuální projekty, které mimo jiné zdroje, jako jsou právě státní rozpočet ČR a rozpočet města Ralska, využívají podporu Evropské unie.

Komplexní řešení problematiky sociálně patologických jevů v Ralsku – Za využití financí z Evropské unie prostřednictvím ESF Operační program Zaměstnanost je cílem přispět k zvýšení pocitu bezpečí v obci, snížení kriminogenních faktorů a zlepšení občanského soužití a veřejného pořádku. Konkrétně se jedná o podporu čtyř asistentů prevence a čtyř domovníků – preventistů. Z celkové částky 7 494 125 Kč je pak celých 6 370 006 Kč hrazeno fondem EU. Očekávané výsledky projektu by měly přispět ke snížení indexu kriminality a zlepšení bezpečnostní situace v obci.

Preventivní sociální práce v Ralsku – Cílem projektu je pomoci občanům ze sociálně vyloučených lokalit v oblasti bydlení a financí (dluhů), snížení míry patologických jevů u mladých osob 15+ prostřednictvím poradenství, a také pomoc s oddlužením a hájením při soudních jednáních. Tento projekt z velké části financuje EU prostřednictvím ESF Operační program Zaměstnanost. Z celkové částky 4 008 375 Kč činí příspěvek EU 3 407 118 Kč.

5 Výsledky a diskuse

V závěrečné části bakalářské práce budou shrnuty a rozebrány informace, které jsou obsaženy v předchozích oddílech této práce. Tato kapitola bude tvořena tak, že informace a data z této bakalářské práce budou porovnány s rozvojovými dokumenty obce, jako např. Program rozvoje města Ralsko, a doplněny o cíle obce. U každé závažné problematiky obce bude zmíněn její současný stav a navržena možnost, jak by se dal daný problém řešit, nebo alespoň snížit jeho neblahé dopady.

Obecné zhodnocení dotazníkového šetření a SWOT analýzy oproti strategii obce

Město Ralsko jako globální cíl rozvoje uvádí podporu diverzifikovaných ekonomických činností s důrazem na technologické a ekologické aspekty, podporu cestovního ruchu a sportovního využití. Dále pak posílení vnitřní integrity obce, zkvalitnění a rozšíření veřejné infrastruktury, odstranění staré ekologické zátěže a podporu sociální soudržnosti.

Oproti tomu dotazníkové šetření, a tudíž názor občanů, shledává jako prioritu řešení špatné občanské vybavenosti města, především v nedostatku obchodů a služeb. Na čem se pak vedení obce a občané shodují, je velký potenciál v rozvoji cestovního ruchu a turistiky, kdy obě strany také vnímají nutnost zkvalitnit a rozšířit veřejnou infrastrukturu, především v oblasti dopravy.

Pokud se vezmou v potaz data ze SWOT analýzy, pak se Ralsko velmi aktivně snaží eliminovat polovinu bodů, které jsou uvedeny ve slabých stránkách obce. Předmětem řešení jsou oblasti jako dopravní obslužnost, kvalita silnic, ekologická zátěž, nebo sociální aspekty. Naopak do jisté míry ignoruje špatnou kvalitu telekomunikačních služeb, malé množství pracovních příležitostí, a s tím spojenou nezaměstnanost.

Obecně lze také říct, že aktivity obce využívají a posilují její silné stránky. Efektivně využívá své rozlohy, kde vytváří místa pro stavbu rodinných domů či rozvoj průmyslu. Na atraktivitu své přírody láká řadu turistů, tím rozvíjí cestovní ruch, a díky kvalitnímu lesnímu hospodářství využívá potenciál rozsáhlých lesních ploch.

Zaměření na konkrétní oblasti rozvoje

Sociální péče

O rozvoj sociálních služeb v obci má dle dotazníkového šetření zájem necelá čtvrtina obyvatel. Ze SWOT analýzy je však patrné, že by této oblasti mělo město věnovat větší pozornost. Konkrétně analýza obsahuje body jako „Problémové, sociálně odloučené lokality“ (slabé stránky), nebo „Růst počtu problémových obyvatel“ (hrozby).

V programu rozvoje obce je na toto téma kladen velký důraz, především pak ve věnování pozornosti na terénní práce v lokalitách s vysokým podílem romské populace. Program se dále odkazuje ve většině případů na pomoc jiných měst, tj. myšleno tak, že zařízení jako domovy důchodců, nebo nejrůznější poradny se nacházejí v blízkých okolních městech, a tudíž není nutností jejich zřizování na území obce. Problém ale nastává u dětí a mládeže. V lokalitách, jako především Plouznice, je velmi znát zastoupení sociálně slabých rodin. To jde ruku v ruce s výchovou dětí, která je velmi často zanedbávána. Proto by bylo vhodné zřídit zde další volnočasové kroužky, či přímo poradenství ohledně výchovy dítěte.

Intenzivní práce s mládeží, prevence sociálně-patologických jevů – V úvodu tohoto cíle je zmíněno, že již je založeno několik kroužků a spolků pro děti. Je jich však malé množství a zaměřují se prakticky jen na malé děti. Cílem tedy je vytvořit program i pro dospívající mládež a umožnit účast všem dětem i z dalších částí Ralska.

Z hlediska možné podpory by zde šlo využít Evropský sociální fond, který v jedné ze svých částí přímo cílí na sociální služby a začleňování obyvatel.

Ostatní služby

Do této kategorie je zahrnuto ostatní zařízení občanské vybavenosti, jako obchodní síť, stravovací a společensko-zábavní zařízení a sportovní zázemí.

Obchodní síť – Jednoznačně největší problém obce, který je však velmi těžký vyřešit. Bylo zjištěno, že 80 % obyvatel není spokojeno s obchodní sítí v Ralsku a 70 % dotazovaných uvedlo, že jim nejvíce chybí obchody. Tyto informace jen dokládají slabé stránky uvedené ve SWOT analýze.

V programu rozvoje obce je vidět touha po zlepšení této situace, je zde však i vysvětleno, proč není řešení tak jednoduché. Za slabou obchodní síť v Ralsku může do jisté míry roztržitost sídelní struktury a nízká koupěschopnost obyvatel.

To samé, co je řečeno o obchodní síti, platí i pro stravovací a společensko-zábavní zařízení. Stejně jako obchody jsou i tato zařízení velmi ovlivňována sídelní strukturou a koupěschopností obyvatel.

Odlišné je však sportovní zázemí, které je v obci na velmi vysoké úrovni, na čemž se shodují výsledky šetření z této práce spolu s informacemi z obecních dokumentů. Proto není nutné vytvářet jakékoli další možnosti rozvoje v této oblasti.

Rozvoj občanské vybavenosti ve městě – Tento program má rozvinout občanskou vybavenost především v oblasti zlepšení zdravotního stavu a životního standardu obyvatelstva, zvýšení úrovně vzdělanosti obyvatelstva a řešit možnosti otevření nových obchodů.

Evropský fond pro regionální rozvoj je jednou z možností, odkud by bylo možné získat potřebné finanční prostředky pro rozvoj této oblasti.

Doprava a pozemní komunikace

S dopravou a kvalitou místních komunikací nejsou občané příliš spokojeni. Ve slabých stránkách SWOT analýzy jsou hned dva body týkající se dopravní obslužnosti a kvality silnic. 50 % obyvatel pak vidí možnosti rozvoje obce právě v rozvoji dopravy, což bylo v porovnání s ostatními možnostmi absolutně nejvíce hlasů.

Program rozvoje pak pouze konstatuje, že obec je obsluhována regionálními autobusovými linkami, přičemž je autobusové spojení zajištěno zejména v pracovních dnech, o víkendu je počet spojů velmi omezen a do některých částí obce nejezdí žádný spoj. Vady na místních komunikacích jsou především v podobě nedostatečného šířkového a směrového uspořádání, nepřehledných míst, absence chodníků a nekompletního dopravního značení.

Cílů a plánů na rozvoj místní dopravy je hned několik. Zde jsou však uvedeny dva nejpodstatnější. *Posílení dopravní obslužnosti*, jehož cílem je spolupráce s Libereckým a Středočeským krajem, ale především zvýšení mobility obyvatel, posílení integrity obce a sounáležitost obyvatel. Druhým programem je *Dobudování a rekonstrukce sítě dopravní infrastruktury*. Cílem je zlepšení komunikační dostupnosti okolních spádových měst, zvýšení mobility pracovních sil, nebo zkrácení jízdních dob v podobě vybudování nových a rekonstrukce místních i krajských komunikací.

Dopravní situace by se mohla řešit v rámci operačního programu Doprava, který financuje Fond soudržnosti a Evropský fond regionálního rozvoje.

6 Závěr

Obec Ralsko trpí už od svého vzniku především roztržitostí a neblahými faktory, které zde po sobě zanechala sovětská armáda. Veliká rozloha obce a nízký počet obyvatel ztěžují rozvoj občanské vybavenosti. Špatná kvalita některých místních silnic a nedostatek spojů hromadné dopravy pak vyváří pro občany často nelehkou situaci v dojíždění k lékaři, či do školy. Toto vše jen podtrhují problémy, které jsou spojeny se sociálně odloučenými lokalitami a lidmi zde žijícími.

Všechny tyto mínusy a problémy obce částečně mažou její přednosti. Místní příroda nabízí spoustu krásných a rozmanitých míst. V obci stále funguje zemědělská výroba. Sportovní zázemí je zde na vysoké úrovni a obec disponuje spoustou možností dalšího rozvoje. Navíc je patrné, že se vedení Ralska daří získávat dotace na nejrůznější projekty, které velmi přispívají ke zkvalitnění života občanů.

A právě možnostmi rozvoje se zabývala tato práce. Mezi ty největší příležitosti Ralska patří jednoznačně turistika. Její rozvoj zjednodušuje již vybudovaná rozsáhlá síť cyklotras, překrásná příroda, udržované vodní plochy vhodné ke koupání či rybaření, ale i jiné možnosti rekreace. Další příležitostí, jak přispět k rozvoji obce je také lepší využití místního letiště. To by přinejmenším mohlo přinést finanční prostředky do obecního rozpočtu.

V úvodu praktické části je přednesena SWOT analýza, která především odhaluje slabé stránky a hrozby obce. Následně byl vytvořen výzkum, jehož podkladem bylo dotazníkové šetření. To cílilo především na zjištění názoru občanů na současný stav obce, a také v čem vidí případné možnosti rozvoje. Pro zkompletování informací byla tato část doplněna o rozpočty obce minulé i budoucí, a také byly zmíněny některé aktuální projekty rozvoje. Získaná data byla dále využita k porovnání informací mezi sebou, a to provedeného výzkumu a SWOT analýzy, spolu s daty ze strategických dokumentů obce Ralsko. Na základě těchto rozdílů či shod byl přednesen návrh, který by danou situaci mohl zlepšit, a byl doplněn i o případný zdroj čerpání finančních prostředků.

7 Seznam použitých zdrojů

1. Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-086-4
2. HUDEČKOVÁ, Helena, LOŠŤÁK, Michal, ŠEVČÍKOVÁ, Adéla. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 978-80-213-1413-9
3. MAJEROVÁ, Věra. *Český venkov 2008 proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009. ISBN 978-80-213-1991-0
4. PĚLUCHA, Martin. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*. Praha: IREAS, 2006. ISBN 80-86684-42-3
5. Demografická příručka – 2019, *Český statistický úřad* [online], dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-prirucka-2019>
6. Vzdělanostní struktura obyvatelstva, *Český statistický úřad* [online], dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/13-2130-03--3_8_vzdelanostni_struktura_obyvatelstva
7. Program rozvoje venkova, *Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online], dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/program-rozvoje-venkova>
8. Koncepce rozvoje venkova, *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/koncepce-rozvoje-venkova>
9. ČEPELKA, Oldřich, *Místní partnerství a rozvoj venkova (příprava na iniciativu LEADER)*, Liberec: Omega, 2004. ISBN: 80-902376-5-7
10. TOMŠÍK, Karel, *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-495-6
11. ČEPELKA, Oldřich, *Iniciativa Evropské unie LEADER pro rozvoj venkova*, Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2001.
12. NUTS, *Ústav územního rozvoje (Portál územního plánování)* [online], dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>
13. Evropské fondy po roce 2020, *Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online], dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/publikace-pro-obdobi-2021-2027>
14. Koncepce rozvoje venkova, *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], dostupné z: https://mmr.cz/getmedia/279d5264-6e9e-4f80-ba4a-c15a26144cd0/Koncepce-rozvoje-venkova_202001.pdf.aspx

15. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, *Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online], dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/e/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(eafrd](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/e/evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(eafrd)

16. JEŽEK, Jiří, *Regionální rozvoj*, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN: 987-80-261-0462-9

17. Udržitelný rozvoj, *Ministerstvo životního prostředí* [online], dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj

18. Příprava Dohody o partnerství a programových dokumentů OP 2021-2027, *Zastřešující portál Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR* [online], dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/s>

19. Koncepce politiky soudržnosti po roce 2020, <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/koncepce-cr-pro-politiku-soudrznosti-2021>

20. Zákon č 128/2000 Sb. *o obcích (obecní zřízení)* [online], dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

21. Závěrečný účet Města Ralsko za rok 2019, *Oficiální web města Ralsko* [online], dostupné z: <https://mestoralsko.cz/ud-c-83-2020-zaverecny-ucet-mesta-ralsko-za-rok-2019/>

22. Schválený rozpočet 2021, *Oficiální web města Ralsko* [online], dostupné z: <https://mestoralsko.cz/ud-c-177-2020-schvaleny-rozpocet-2021/>

23. Program rozvoje města Ralsko, *Oficiální web města Ralsko* [online], dostupné z: <https://mestoralsko.cz/mesto/program-rozvoje-mesta-ralsko/>

8 Přílohy

8.1 Příloha číslo 1

MĚSTO RALSKO

KEO-W 1.11.341 / Uc15e

Rozpočtové hospodaření dle tříd - detailně

PŘÍJMY

Položka	Skutečnost	Rozpočet schválený	%	Rozpočet upravený	%	Rozdíl
Třída 1 DAŇOVÉ PŘÍJMY	Skutečnost	schválený	%	upravený	%	Rozdíl
1111 Daň z příjmů fyzických osob placená plátcí	10 018 135,21	9 942 012,00	100,77	9 942 012,00	100,77	-78 123,21
1112 Daň z příjmů fyzických osob placená pople	274 109,46	270 000,00	101,52	270 000,00	101,52	-4 109,46
1113 Daň z příjmů fyzických osob vybíraná sráž	924 759,85	799 320,00	115,69	919 320,00	100,59	-5 439,85
1121 Daň z příjmů právnických osob	8 612 328,79	8 265 964,00	104,19	8 265 964,00	104,19	-346 364,79
1122 Daň z příjmů právnických osob za obce	1 410 180,00	0,00	0,00	1 410 180,00	100,00	0,00
1211 Daň z přidané hodnoty	19 384 291,20	19 826 896,00	97,77	19 826 896,00	97,77	442 594,80
1333 Poplatky za uložení odpadů	12 813 824,65	13 500 000,00	94,92	13 500 000,00	94,92	686 175,35
1335 Poplatky za odnětí pozemků plněním funkcí i	167 735,18	45 000,00	372,74	175 000,00	95,85	7 264,82
1341 Poplatek ze psů	47 268,00	35 000,00	135,05	48 413,00	97,63	1 145,00
1344 Poplatek ze vstupného	10 241,00	4 000,00	256,03	10 300,00	99,43	59,00
1345 Poplatek z ubytovací kapacity	11 450,00	8 000,00	143,13	13 000,00	88,08	1 550,00
1349 Zrušené místní poplatky	18 916,00	100 000,00	18,92	100 000,00	18,92	81 084,00
1361 Správní poplatky	196 805,00	300 000,00	65,60	470 000,00	41,87	273 195,00
1382 Zrušený odvod z loterií a pod.her kr.výher.	232 295,56	180 000,00	129,05	235 000,00	98,85	2 704,44
1511 Daň z nemovitých věcí	9 176 723,23	6 000 000,00	152,95	6 000 000,00	152,95	-3 176 723,23
Třída 1 DAŇOVÉ PŘÍJMY	63 299 083,13	59 276 192,00	106,79	61 186 075,00	103,45	-2 112 988,13
Třída 2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	Skutečnost	schválený	%	upravený	%	Rozdíl
2111 Příjmy z poskytování služeb a výrobu	4 624 345,55	3 807 997,00	121,44	5 086 796,00	90,91	462 420,45
2131 Příjmy z pronájmu pozemků	439 741,00	300 000,00	146,58	426 000,00	103,23	-13 741,00
2132 Příjmy z pronájmu ostatních nemovitých v	14 963 222,00	16 086 000,00	93,03	16 085 000,00	93,03	1 121 779,00
2141 Příjmy z úroků (část)	791,02	2 000,00	39,55	2 000,00	39,55	1 208,98
2211 Sankční platby přijaté od státu, obcí a kraj	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00
2212 Sankční platby přijaté od jiných subjektů	120 060,01	150 000,00	80,04	197 000,00	60,94	76 939,99
2229 Ostatní přijaté vratky transferů	46 683,00	20 000,00	233,42	46 683,00	100,00	0,00
2321 Přijaté neinvestiční dary	65 500,00	35 000,00	187,14	100 500,00	65,17	36 000,00
2322 Přijaté pojistné náhrady	117 528,00	0,00	0,00	117 528,00	100,00	0,00
2324 Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00
2329 Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	351 204,00	280 000,00	125,43	415 658,00	84,48	64 454,00
2460 Splátky půjč.prostředků od obyvatelstva	26 000,00	40 000,00	65,00	40 000,00	65,00	14 000,00
Třída 2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	20 755 074,58	20 774 997,00	99,90	22 572 135,00	91,95	1 817 060,42
Třída 3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	Skutečnost	schválený	%	upravený	%	Rozdíl
3111 Příjmy z prodeje pozemků	1 130 894,94	2 000 000,00	56,54	2 000 000,00	56,54	869 105,06
3112 Příjmy z prodeje ostatních nemovitých věcí	80 000,00	670 000,00	11,94	670 000,00	11,94	590 000,00
Třída 3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	1 210 894,94	2 670 000,00	45,35	2 670 000,00	45,35	1 459 105,06
Třída 4 PŘIJATÉ TRANSFERY	Skutečnost	schválený	%	upravený	%	Rozdíl
4111 Neinvest.přij.transfery z všeob.pokl.správy	105 370,00	0,00	0,00	105 370,00	100,00	0,00
4112 Neinv.přij.transfery ze st.rozp.v rámci souh	951 500,00	850 000,00	111,94	951 500,00	100,00	0,00
4116 Ostatní neinvestič.přijaté transfery ze stát.r	4 313 354,35	3 305 566,25	130,49	4 597 232,25	93,83	283 877,90
4122 Neinvestiční přijaté transfery od krajů	423 845,20	0,00	0,00	423 845,20	100,00	0,00
4216 Ostatní investiční přijaté transfery ze stát. r	0,00	23 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Třída 4 PŘIJATÉ TRANSFERY	5 794 069,55	27 555 566,25	21,03	6 077 947,45	95,33	283 877,90
PŘÍJMY CELKEM	91 059 102,20	110 276 745,25	82,57	92 506 157,45	98,44	1 447 055,25

8.2 Příloha číslo 2

MĚSTO RALSKO

KEO-W 1.11.341 / Uc15e

Rozpočtové hospodaření dle tříd - detailně

VÝDAJE

Položka	Skutečnost	Rozpočet schválený	%	Rozpočet upravený	%	Rozdíl
Třída 5 BĚŽNÉ VÝDAJE	Skutečnost	schválený	%	upravený	%	Rozdíl
5011 Platby zaměstnanců v prac.pom. výjma zam	21 364 690,09	20 978 000,00	101,84	22 145 217,00	98,48	780 526,91
5021 Ostatní osobní výdaje	2 658 148,00	2 585 000,00	102,83	2 665 689,00	99,72	7 541,00
5023 Odměry členů zastupitelstev obcí a kraje	2 062 571,00	2 100 000,00	98,22	2 100 000,00	98,22	37 429,00
5024 Odstupné	263 389,00	0,00	0,00	263 389,00	100,00	0,00
5031 Povin.pojistné na soc.zab.a příspěvek na s	5 943 160,00	5 718 500,00	103,97	5 882 907,57	101,02	-80 252,43
5032 Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojiš	2 292 080,00	2 261 000,00	101,37	2 261 622,02	100,46	-10 437,98
5038 Povinné pojistné na úrazové pojištění	95 133,00	96 200,00	98,89	100 671,84	94,50	5 538,84
5039 Ostatní povinné pojistné placené zaměstn	85 200,00	85 000,00	100,24	85 000,00	100,24	-200,00
5132 Ochranné pomůcky	225 051,46	198 500,00	113,88	256 400,00	88,16	30 348,54
5136 Knihy, učební pomůcky a tisk	168 091,00	87 000,00	193,21	117 000,00	143,87	-51 091,00
5137 Drobný hmotný dlouhodobý majetek	809 698,70	859 000,00	122,91	905 659,00	89,43	95 712,30
5139 Nákup materiálu jinde nezařazený	1 491 349,42	1 306 500,00	114,15	1 256 067,00	118,73	-235 252,42
5141 Úroky vlastní	63 455,37	36 000,00	181,30	63 700,00	99,82	244,63
5151 Studená voda	2 549 203,00	2 182 000,00	116,30	2 633 648,00	96,79	84 645,00
5152 Teplo	4 644 931,11	4 511 500,00	102,96	5 017 000,00	92,58	372 068,88
5164 Elektrická energie	1 365 274,25	1 232 000,00	110,82	1 471 774,00	82,78	106 499,75
5156 Pohonné hmoty a maziva	697 565,17	522 000,00	133,63	681 007,00	102,43	-16 558,17
5181 Poštovní služby	66 033,00	66 000,00	100,05	66 000,00	100,05	-33,00
5162 Služby elektronických komunikací	217 268,18	220 700,00	98,44	228 916,36	94,91	11 650,18
5183 Služby peněžních ústavů	359 256,01	290 000,00	123,88	350 000,00	102,64	-9 256,81
5186 Konzultační, poradenské a právní služby	313 705,70	240 000,00	130,71	358 000,00	88,12	42 294,30
5187 Služby školení a vzdělávání	185 810,00	176 000,00	105,57	182 030,00	102,08	-3 780,00
5169 Nákup ostatních služeb	10 731 771,60	9 608 000,00	111,70	9 899 289,20	108,41	-832 482,40
5171 Opravy a udržování	10 328 065,02	8 471 500,00	121,92	11 088 088,23	93,15	780 003,21
5172 Programové vybavení	173 160,00	20 000,00	865,80	180 754,00	90,78	17 594,00
5173 Cestovné	106 136,50	145 000,00	73,20	146 500,00	72,45	40 363,50
5175 Pohostění	154 518,85	96 000,00	161,65	152 881,00	101,07	-1 637,85
5179 Ostatní nákupy jinde nezařazené	34 636,00	0,00	0,00	34 636,00	100,00	0,00
5192 Poskytnuté náhrady	4 550,00	250 000,00	1,82	100 000,00	4,55	95 450,00
5194 Věcné dary	81 511,83	131 000,00	82,22	134 721,40	60,50	53 209,77
5222 Neinvestiční transfery spolkům	235 824,00	327 000,00	72,12	344 000,00	68,55	108 176,00
5321 Neinvestiční transfery obcím	485 000,00	362 640,00	133,74	388 000,00	125,85	-99 000,00
5323 Neinvestiční transfery krajům	189 810,00	189 810,00	100,00	189 810,00	100,00	0,00
5329 Ost.neinvesti.transfery veřejným rozpočtům	11 729,70	0,00	0,00	5 870,00	198,48	-5 759,70
5331 Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkó	2 280 000,00	2 100 000,00	108,57	2 280 000,00	100,00	0,00
5336 Neinvestiční transfery zřízeným příspěvkov	1 118 734,20	0,00	0,00	1 118 734,20	100,00	0,00
5382 Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	1 454 685,00	1 550 000,00	93,85	1 500 000,00	96,98	45 335,00
5364 Vratky transferů poskytnutých z veř.rozpoč	25 864,00	20 000,00	129,32	25 864,00	100,00	0,00
5365 Platby daní a poplatků krajům, obcím a stát	1 410 180,00	0,00	0,00	1 410 180,00	100,00	0,00
5366 Výdaje z fin.vypoř.min.let mezi krajem a ob	46 683,00	0,00	0,00	46 683,00	100,00	0,00
5424 Náhrady mezd v době nemoci	183 454,91	88 500,00	207,29	179 717,73	102,06	-3 737,18
5498 Ostatní neinvest.transfery obyvatelstvu	767 714,00	611 000,00	125,85	623 000,00	123,23	-144 714,00
5690 Neinvestiční půjč.prostředky obyvatelstvu	20 000,00	30 000,00	66,67	30 000,00	66,67	10 000,00
5901 Nespecifikované rezervy	0,00	80 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5903 Rezerva na krizová opatření	0,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	60 000,00
5909 Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařaze	3 168 782,00	1 550 000,00	204,44	2 755 400,00	115,00	-413 382,00
Třída 5 BĚŽNÉ VÝDAJE	80 935 120,27	71 167 350,00	113,73	81 812 178,35	98,93	877 066,08
Třída 6 KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost	schválený	%	upravený	%	Rozdíl
6119 Ostatní nákup dlouhodobého nehmotného	0,00	2 003 000,00	0,00	3 000,00	0,00	3 000,00
6121 Budovy, haly a stavby	8 361 528,23	35 000 000,00	23,89	10 085 446,96	82,91	1 723 920,73
6122 Stroje, přístroje a zařízení	218 138,00	1 010 000,00	21,40	417 948,00	51,71	201 812,00
6123 Dopravní prostředky	661 150,00	0,00	0,00	680 000,00	97,23	18 850,00
6130 Pozemky	2 497 782,00	500 000,00	498,56	2 497 782,00	100,00	0,00
Třída 6 KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	11 736 598,23	38 513 000,00	30,47	13 684 176,96	85,77	1 947 582,73

KEO-W 1.11.341

Strana 2

MĚSTO RALSKO

KEO-W 1.11.341 / Uc15e

Rozpočtové hospodaření dle tříd - detailně

VÝDAJE CELKEM 92 671 714,50 109 680 350,00 84,49 96 496 353,31 97,04 2 824 638,81

8.3 Příloha číslo 3

Dotazník ohledně možností rozvoje v obci Ralsko

1. Jste:*

Muž

Žena

2. Váš věk:*

15-25

26-50

50-70

70 a více

3. K jaké místní části obce náležíte?*

Kuřívody

Ploužnice

Hradčany

Hvězdov

Horní Krupá

4. Obec Ralsko vnímáte jako:*

Zanedbanou

Udržovanou

Vzkvétající

Jiné

5. Jak jste spokojen/a s úrovní služeb a občanské vybavenosti, s její kvalitou?*

	Velmi spokojen	Spokojen	Nevím	Nespokojen	Velmi nespokojen
Dopravní obslužnost	☐	☐	☐	☐	☐
Nakupování	☐	☐	☐	☐	☐
Pohostinství	☐	☐	☐	☐	☐
Možnost rekreace, turistiky	☐	☐	☐	☐	☐
Možnost sportovní aktivity	☐	☐	☐	☐	☐

6. Jaké služby Vám v obci nejvíce chybí?*

7. V čem vidíte hlavní příležitosti ohledně rozvoje obce:*

- Rozvoj turistiky, rekreace
- Rozvoj dopravy (místní komunikace, spoje hromadné dopravy, a jiné)
- Rozvoj zemědělství, vodního a lesního hospodářství
- Rozvoj sociálních služeb
- Jiné

8. Představte si, že můžete rozhodnout o využití obecních finančních prostředků. Na co byste je přednostně využil/a?*

- Zlepšení podmínek pro podnikání
- Častější spoje veřejné dopravy
- Zřízení dalších provozoven a služeb v obci
- Rekonstrukce místních komunikací
- Podpora kulturních a společenských aktivit
- Podpora rekreace, turistiky
- Podpora aktivní sportovní činnosti
- Jiné

9. Zaznamenal/a jste v poslední době nějaký projekt, který přispěl k rozvoji obce?*

Ano

Ne

10. Pokud ano, jaký?

Děkuji za pomoc při vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit jako zdroj informací k mé závěrečné bakalářské práci. Tomáš Hudík